

LETO XXIII. Stev. 83

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR

Listi izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 8. OKTOBRA
1944 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BOJBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

SVETOZAR VUKMANOVIČ NA SESTANKU Z NOVINARJI

Čedalje boljše perspektive

vsestranskega grško-jugoslovanskega sodelovanja

Atene, 7. apr. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović je po dvodnevem zasebnem obisku v Grčiji davi odpotoval iz Aten v Beograd. S tem je bilo končano njegovo 20-dnevno po tovanje v Egipt, Sirijo, Libanon in Grčijo.

Pred odhodom iz Aten je dal za tisk naslednjo izjavo:

Vračam se z obiska v Egiptu, Siriji in Libanonu, kjer sem imel priložnost govoriti z državniki o vprašanih skupne koristi. Priprčan sem, da bodo ti razgovori prispevali h krepitvi prijateljskih vezi s temi deželami v skladu z našo politiko aktivne koeksistence. Posebno sem zadovoljen z razgovori o gospodarskih vprašanjih, ker se je v njih še enkrat potrdilo, da je skupna korist Jugoslavije iz teh dežel, da razvijajo čimširše gospodarske vezi, saj vodi to h krepitvi njihovega gospodarstva, pa tudi k utrditvi njihove neodvisnosti.

Skladnost gledišč

Obisk, ki sem ga napravil s svojimi sodelavci v Atenah, je bil sicer zaseben in žal kratak, vendar pa nam je še enkrat pokazal, kako odkritosrčni in pristranski so stiki med našima deželama, ki se čedalje bolj strinjata v glediščih o problemih, ki ju zanimajo. Prijateljsko sodelovanje Grčije in Jugoslavije se kaže tudi na torišču gospodarskih stikov, ki so zlasti zadnja leta močno napredovali. To je moj drugi obisk v Grčiji in z velikim zadovoljstvom ugotavljam napredek, ki ga je doseglo grško gospodarstvo v tem času. Priprčan sem, da se bodo gospodarski stiki med obema deželama tudi v prihodnje uspešno razvili in da se odpirajo naši

deželi dobre perspektive za nadaljnjo razširitev gospodarskih vezi s prijateljskimi deželami v Sredozemlju in na Bližnjem vzhodu.

Zelo sem hvaležen predsedniku vlade g. Karamanlisu in zunanjemu ministru g. Averofu kakor tudi drugim grškim osebnostim, s katerimi sem govoril, da so mi nudili priložnost, da smo odkritosrčno obravnavali stvari, ki zanimajo naši dve deželi. Tokrat se je kakor tudi že ob prejšnjih priložnostih pokazalo, da imajo prijatelji vedno o čem go-

voriti in da je vsako njihovo srečanje koristno.

Na koncu izjave je predsednik Vukmanović še enkrat izrazil zadovoljstvo sprčo pozornosti, ki so jo njemu in članom delegacije med obiskom izkazovali na vsakem koraku.

Potem je odgovarjal na vprašanja novinarjev in poudaril, da so med njegovim obiskom v Grčiji obravnavali medsebojne stike Grčije in Jugoslavije, zlasti pa gospodarska vprašanja. Rekel je, da je bil dosežen zadnja leta v razvijanju gospodarskih stikov med obema deželama velik napredek in da so perspektive za nadaljnje uspehe v tem smislu zelo ugodne.

Mednarodna vprašanja

Glede osvoboditve etnarha Makariosa je Vukmanović dejal, da je to pozitivno, da pa še ne zaostuje za ureditev ciprskega vprašanja, ker Makariosu ne dovolijo, da bi se vrnil na otok.

Na drugo vprašanje je Vukmanović odgovoril, da so dane možnosti za nadaljnje razvijanje stikov med Grčijo in Jugoslavijo ter arabskimi deželami.

O jugoslovanskem stališču do Balkanske zveze je izjavil, da med njegovim obiskom v Atenah niso govorili o tem vprašanju. Poudaril je, da je stališče Jugoslavije znano in da, kar zadeva njo, v tem oziru ni nobenih novih momentov. Izrazil je tudi mnenje, da je Balkanska zveza za vse tri članice koristna.

Zahvala za prijateljski sprejem

Na letališču so se od podpredsednika Vukmanovića in članov jugoslovanske delegacije poslovili grški predstavniki in naš veleposlanik Pavičević.

Ko je Vukmanović zapuščal grško ozemlje, je poslal predsedniku vlade Karamanlisu naslednjo brzojavko:

Ko se vračam v Jugoslavijo, bi vam rad povedal, gospod predsednik, da od našim prijateljske spomine na pristranski sprejem, ki ste mi ga privedli med mojim kratkim obiskom v Grčiji. Izražam vam najboljšo željo za osebno srečo vaše ekscelence in za napredek vaše lepe dežele.

Zunanjemu ministru Averofu pa je poslal brzojavko, v kateri je rečeno:

V trenutku, ko zapuščam vašo lepo deželo, želim izraziti vaši ekscelenci najpristranejšo zahvalo za izredno prijateljski sprejem, ki ste ga privedli vaši ekscelenci in druge osebnosti tako meni kakor tudi mojim sodelavcem med obiskom v prijateljski in zavezniški Grčiji.

Spet doma

Beograd, 7. aprila. Danes se je vrnil podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović z obiska v Egiptu, Siriji, Libanonu in Grčiji, kjer se je mudil kot vodja jugoslovanske delegacije.

Novinarjem je ob prihodu izjavil, da so našo delegacijo povsod pristrano sprejeli in da se je prepričal, da uživa naša dežela ondo velik ugled zaradi svojih naporov v mednarodni politiki in svojega prizadevanja, da razvije svoje gospodarske stike na vse strani. S temi deželami se je razvilo zelo dobro gospodarsko sodelovanje.

POSVETOVANJE O GRADNJAH ŠOLSkih POSLOPIJ ZA OSEMLETKE V ZAGREBU

Šolska reforma zahteva tudi reformo projektiranja šolskih zgradb

Nad 200 arhitektov iz cele države bo proučilo probleme gradenj za osemletke — Na posvetovanju sta govorila tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Čolaković in predsednik komisije za reformo šolstva dr. Miloš Zanko

Zagreb, 7. aprila (Tanjug). V Zagrebu se je začelo tridnevno posvetovanje o izgradnji šolskih poslopij za osemletke. Razen 200 arhitektov iz vse republike, se ga udeležujejo ugledni pedagoški, zdravstveni in drugi na tem vprašanju zainteresirani delavci. Na posvetovanje sta prišla tudi podpredsednik ZIS Rodoljub Čolaković in predsednik zvezne komisije za reformo šolstva dr. Miloš Zanko.

Rodoljub Čolaković je pohvalil zamisel Zveze arhitektov Jugoslavije, da bi na tem posvetovanju obravnavali probleme izgradnje naših šol. Stojimo pred šolsko reformo oziroma nalogo,

da uzakonimo tisto, kar že dobri dve leti pripravljamo in delamo v naši državi, je rekel Rodoljub Čolaković. V tej zvezi je nujno potrebno, da se tudi naši arhitekti vključijo v to veliko delo. Naša nova šolska poslopja morajo biti drugačna, kakor so stara, šola mora biti zrcalo časa.

Nadalje je podpredsednik Čolaković rekel, da bi morali prav arhitekti vplivati na to, da bi se pri vseh ostalih čimteljih poglabila zavest odgovornosti, ko grade takšna poslopja, da bi vztrajali na sodelovanju z drugimi strokovnjaki, pedagogi, prosvetnimi delavci in zdravniki. Posebej se je dotaknil pomena izgradnje šol za strokovno šolanje mladih delavcev. Za te potrebe bomo dali 9 milijard, kolikor je letos predvideno za strokovne šole. Na koncu je pozval arhitekta, naj pri zidanju novih šolskih poslopij, pri adaptacijah in drugih delih upoštevajo, da je treba v strokovnih šolah usposabljanje ne samo dobre delavce, marveč tudi voditelje naše industrije in našega gospodarstva nasploh.

Uvodni referat o načelih, na katerih bo slonel novi sistem

osemletnega šolanja, je prebral predsednik zvezne komisije za reformo šolstva dr. Zanko. Poudaril je, da je ena izmed poglavitnih nalog posvetovanja, da prouči smernice za izgradnjo osemletnih šol v prihodnosti. Reforma osemletne šole zahteva tudi temeljito reformo projektiranja in izgradnje. Dosedanje izkušnje v graditvi novih šolskih poslopij kažejo, da čisto pozabljamo na prostor okrog poslopja, ker podcenjujemo ali ne priznamo možnosti, ki jih nudi za vzgojno delovanje šole življenje otrok zunaj šolskega poslopja. — Dr. Zanko je rekel, da je treba pri vsakem šolskem poslopiju zagotoviti čimvečji prostor za razne potrebe mladine.

Dr. Zanko je omenil, da imamo v naši državi dobro polovico šolskih poslopij zgrajenih pred letom 1918 in samo 62% vseh poslopij je zgrajenih za šolske namene. V mestih število učencev v šolah več kakor dvakratno presega število mest v šolskih poslopijih. Zato se mora mladina učiti v dveh, treh ali še več izmenah.

Na posvetovanju bodo prebrali pet strokovnih referatov o perečih problemih projektiranja in graditve osemletnih šol. V okviru posvetovanja so danes dopoldne odprli razstavo o desetletnih izkušnjah v izgradnji šolskih poslopij v Jugoslaviji.

London rezerviran

glede pobude za ženevsko konferenco o Sueskem prekopu, za katero se baje zavzemajo Američani

London, 7. aprila (Tanjug). — Angleški uradni krogi ne potrjujejo vesti iz Kaira in ZDA o morebitnem sklicanju suezske konference med Egiptom in glavnimi deželami, katerih ladje plujejo po Sueskem prekopu. Velika Britanija tudi formalno o sklicanju take konference v Ženevi doslej ni bila obveščena. Na zadnji seji izvršilnega odbora Združenja uporabnikov Sueskega prekopa, ki je bila v petek v Londonu, prav tako niso razpravljali o suezski konferenci z Egiptom pod Hamarskjöldovim predsedstvom.

Iz dosedanjega angleškega reagiranja je moč samo sklepati, da

Poljaki pričakujejo

da jim bo veliki kitajski narod stal ob strani v njihovi izgradnji socializma

Peking, 7. apr. (Nova Kitajsk). Predsednik poljske vlade Cyrankiewicz je z letalom prispel v Peking na uradni obisk. Cyrankiewicz in njegovo spremstvo so sprejeli predsednik vlade in zunanji minister Ču En Laj in drugi državni funkcionarji. V svojem pozdravu je Ču En Laj rekel, da bo obisk utrdil prijateljstvo kitajskega in poljskega naroda ter mir na svetu, in je dodal, da bo znatno prispeval h krepitvi socialističnega tabora. Cyrankiewicz se je v odgovoru strinjal, da ima obisk poljske vladne delegacije namen pripomoči h krepitvi prijateljstva med narodoma obeh dežel. Nedavni obisk kitajske vladne delegacije na Poljskem, je dejal, je omogočil kitajskim gostom spoznati, s kako globokim zanimanjem poljski delavci, kmetje,

intelektualci in ves narod spremljajo način, na katerega kitajsko ljudstvo gradi socializem. »Naš sedanji obisk nas bo še bolj prepričal o tem, da stoji veliki kitajski narod v izgradnji socializma na strani poljskega naroda.«

Macmillan pojde v Moskvo

London, 7. apr. (Tanjug). — »People« je objavil vest, da bo ministri predsednik Macmillan uradno potoval v Moskvo. Sovjetska vlada je že februarja Macmillana formalno povabila na obisk. Čeprav vabila tedaj ni sprejel, je pa vendar izjavil, da želi obnoviti prijateljstvo s sovjetskimi voditelji.

»People« navaja sklep britanske vlade, po katerem je prizadevanje po sporazumu s Sovjetsko zvezo o omejitvi jedrskih eksplozij, nadzorstvu nad proizvodnjo jedrskega orožja in slednje o opustitvi jedrskih zalog edina realistična obramba in mirovna politika. Tak sporazum je moč doseči le na najvišji ravni. Zato je skoro gotovo, da bo Macmillan potoval v Moskvo, ko bo Britanija preizkusila svoja jedrska orožja, in z namenom, da pridobi sovjetske voditelje za tak sporazum.

VREMENSKA NAPOVED

za ponedeljek, 8. aprila 1957
Hladno vreme s spremenljivo oblačnostjo. Temperatura ponoči od 3 do 7, podnevi do 12. v Primorju do 18 stopinj Celzija.

ZAHODNO-NEMŠKA VOLILNA KAMPANJA

BRENTANO IN OLLENHAUER

v dvoboju na torišču jedrske oborožitve

Bonn, 7. aprila (Tanjug). — Zahodna Nemčija ne more uveljavljati lastne zunanje politike, ne more zapustiti zvez, ki jim zdaj pripada, in preoziti vloge posrednika med Zahodom in Vzhodom. To je snovi izjavil v Frankfurtu zunanji minister Brentano in pripomnil, da bi bila »samoprevara v tem oziru nevarna.«

Vodja Socialnodemokratske stranke Ollenhauer pa je doslej v najbolj odločni obliki zahteval, naj Zahodna Nemčija ne sodeluje v tekmovalni v atomskem oboroževanju.

Brentano je govoril na sestanku z novinarji po letni skupščini hessenske organizacije Krščansko-demokratske unije. Odklonil je idejo, da bi morala zahodnonemška vlada delati za razpust sedanjih dveh blokov. Rekel je, da bi bila ne samo takšna zahteva, marveč tudi vsaka razprava o teh vprašanjih, ki jo zahteva opozicija, nevarna za politiko vlade. V tej zvezi je odklonil načrte socialnih demokratov o splošnem varnostnem sistemu v Evropi. Izrekel se je tudi proti trditvi opozicije, da je atomsko orožje na področju Zahodne Nemčije nova ovira za sporazum veseli o Nemčiji. Zdu-

Ali bodo ZDA popustile

v svoji sedanji togi gospodarski politiki nasproti Kitajski?

New York, 7. apr. (Tanjug). Pričakujejo, da bodo ZDA kmalu privolile v postopno olajšanje trgovine s Kitajsko. Zdej v Washingtonu skrbno proučujejo to vprašanje.

Kakor poroča »New York Herald Tribune«, je pričakovati, da bo v nekaj tednih objavljen odlok o ublažitvi embarga v trgovini s Kitajsko. Nekateri ameriški poslovni krogi, še posebej pa tisti na pacifiški obali, že dolgo pritiskajo na vlado, da bi olajšala njih trgovske stike s Kitajski.

žena Nemčija bo morala po Brentanovem mnenju ostati sestavni del Atlantske zveze. O tem bo seveda sklepal bodoči splošni nemški parlament.

Na predvolilnem zborovanju v Frankfurtu je Ollenhauer danes izjavil, da bo vključevanje Zahodne Nemčije v načrte o oborožitvi v atomskimi vojnimi sredstvi za dolga leta odgodilo združitve Nemčije. Pozval je vlado, naj se zavzame za prepoved atomskega orožja in odkloni svoje sodelovanje v tekmovalni v oboroževanju. Socialni demokrati bi pozdravili sklep Adenauerjeve vlade, da bi, ko določa svojo vojaško politiko, upoštevala nacionalne koristi.

S tem je Ollenhauer pojasnil gledišče svoje stranke o predčerašnji izjavi kanclerja Adenauerja, ki je zahteval, naj bi zvezno vojsko opremili z atomskim orožjem. Glede sodelovanja v razvoju atomske vojne tehnike nasploh je Adenauer rekel, da se mora tudi Zahodna Nemčija prilagoditi temu razvoju.

Obisk iz Peruja

Beograd, 7. apr. (Tanjug). — Vodja Peruske revolucionarne narodne zveze (APRA) Viktor Roal De la Torre je danes prispel v Beograd. Kot gost Instituta za mednarodno politiko in gospodarstvo bo ostal teden dni v naši državi in bo imel nekaj predavanj o perečih vprašanjih Latinske Amerike. De la Torre se zanima za družbeno in gospodarsko ureditev naše dežele.

SKUPŠČINA ZDRUŽENJA MONTAŽNIH PODJETIJ JUGOSLAVIJE

Kvalitetno – toda predrago

Lani so montažna podjetja kljub zmanjšani gradbeni dejavnosti opravila dela v vrednosti 23 milijard din

Bitolj, 7. apr. — Sinoči je bila v Ohridu zaključena III. redna letna skupščina Zdrženja montažnih delavcev Jugoslavije, ki ji je prisostvovalo nad 160 delegatov in gostov iz vse države. Zdrženje je posvetilo vso pozornost montažno-inštalaterski dejavnosti v gradbeništvu, montaži industrijske in tehnične opreme, izobraževanju kadrov, produktivnosti dela itd., je poudarjeno v poročilu prvega dne.

Navzlic zmanjšanju gradbene dejavnosti, tako da so bile obstoječe možnosti v preteklem letu izkoriščene le 80 %, so montažna podjetja Jugoslavije opravila dela v vrednosti nad 23 milijard dinarjev. Zmanjšani obseg dejavnosti je imel za posledico tudi nekatere negativne pojave med podjetji. Na skupščini so nadalje razpravljali o neenakopravnem odnosu med gradbenimi in montažnimi podjetji, o nagrajevanju montažnih delavcev in vlogi montažnih podjetij pri pocenitvi stanovanjske izgradnje. Poudarjena

je bila potreba čim tesnejšega sodelovanja s proizvajalci montažne opreme in projektantskimi organizacijami. Zahtevali so nadalje predpise o uporabi nekaterih vrst materiala iz plastične mase pri montaži, ki so enake kakovosti kakor tiste, ki jih zdaj uporabljajo, a so cenejše.

Na skupščini so končno poudarili, da kvaliteta montažnih del v mnogih primerih ni v skladu s potrebnim denarjem in so zato predlagali ustanovitev posebne inšpekcije, ki bi nadzirala dela.

PRED KONGRESOM DELAVSKIH SVETOV

Delavski sveti kmetijskih posestev se pripravljajo na kongres

Nov sistem nagrajevanja je ugodno vplival na delo kmetijskih posestev

Novi Sad, 7. aprila (Tanjug). Predsednik Centralnega odbora Sindikata kmetijskih delavcev in uslužbencev Jugoslavije Emil Kevrešan je v razgovoru s dopisnikom Tanjuga poudaril, da se vseh 900 kmetijskih posestev v naši državi vneto pripravljajo na volitve novih organov delavskih svetov in na kongres delavskih svetov.

V zadnjih dveh, treh letih je bilo opaziti kvalitativne spremembe v delu kmetijskih posestev, ki imajo blizu pol milijona hektarov obdelovalne zemlje. To se v prvi vrsti nanaša na spremembe značaja in odnosov v proizvodnji.

S prehodom na novo organizacijo dela in proizvodnje in na novi sistem nagrajevanja po enoti ustvarjenega proizvoda je zagotovljeno rentabilnejše poslovanje teh organizacij in večje zanimanje delavcev za povečanje proizvodnje. Novi sistem nagrajevanja so doslej docela ali delno uvedli na okrog 300 do 400 kmetijskih posestev v državi. Letos bodo stimulativnejše nagrajevanje uvedli tudi na vseh ostalih posestvih, kjer so za to pogoji in možnosti. Posamezna kmetijska posestva so s prehodom na novi način nagrajevanja pridelala na hektar celo do 50 metrskih stotov pšenice, da 500 metrskih stotov sladkorne pese in od 60 do 80

metrskih stotov koruze. Dobri rezultati so bili doseženi tudi v živinoreji, zlasti v povečanju mlečnosti krav.

Kleparski vajenec pri delu

Proslava 12-letnice osvoboditve Sarajeva

Sarajevo, 7. aprila — S posebnim sporedom in ognjemotom v Pionirski dolini, s premiero Brechtove drame »Mati Hrabrost« v Narodnem pozorištu in svečano predstavo novega domačega filma »Zenica« se je v petek zvečer pričela proslava 12-letnice osvoboditve Sarajeva.

Včeraj zjutraj so položili vence na grobove padlih borcev, ob enajstih pa je bila svečana seja Mestnega sveta, ki ji je med drugimi prisostvoval tudi predsednik Izvršnega sveta Bosne in Hercegovine Osman Karabegović. Na seji so med drugim podelili nagrade sarajevskim umetnikom.

Kulturne VESTI

FILMSKE LISTE SO KRITIZIRALI

V navzočnosti Olge Kreačić, tajnice Komistje za tisk zveznega odbora SZDLJ in zastopnikov društev književnikov, filmskih delavcev, pedagogov in novinarjev je bil v Zagrebu sestanek, na katerem so razpravljali o našem filmskem tisku ter o filmskem pisanju v dnevnih in tednikih na Hrvatskem. Na temelju analize, ki jo je izvedla komisija za tisk SZDLJ Hrvatske so razpravljali prvenstveno o dveh zagrebških filmskih listih, o »Novela filmu« in o »Filmskem vjesniku«. Na sestanku so precej kritizirali pisanje teh dveh listov, upotabljalajoč, da pišeta v glavnem o vsem, kar se dogaja okrog filma, o zasebnem življenju igralcev, o njihovih pustolovčinah itd., o samem filmu pa zelo malo. Filmski listi malone ne prinašajo kritik o filmu in se ne ukvarjajo z bistvom problemov ter ne nudijo pomoči bralcem, da bi mogli film oceniti. Okrog 88 % vsega gradiva povzemata ta dva lista nekritično iz tujih revij. Vse to odmeva tudi v podeželskem tisku, ki je pogosto poln netočnih trditvev in neokusnih anekdot, prepričanih iz raznih filmskih listov. Na koncu sestanka so sklenili zaradi kompleksnosti teh vprašanj predlagati Zvezni komisiji za tisk pri SZDLJ, naj bi sklicala sestanek v zveznem merilu o teh problemih.

ANDRIČEV ROMAN »GOSPODIČNA« PREVEDEN V HINDUJSKI JEZIK

Včeraj je izšel v New Delhiju prevod Andričevega romana »Gospodična« v hindujskem jeziku. Izdala ga je delhijska založba »Motilal banarsi das«. Roman je prevedel Ram Pal Sing, ki je lansko leto prevedel tudi Cankarjevega »Hlapca Jerneja«.

SOFIJSKO GLEDALIŠČE KRSTO SARAFOV JE KONCALO SVOJE GOSTOVANJE

Narodno gledališče »Krsto Sarafov« iz Sofije je sinoči zaključilo svoje gostovanje v naši državi s predstavo »Volpona« Bena Johnsona v niškem gledališču.

Prva številka tedenskega glasila Zveze komunistov Jugoslavije

»KOMUNIST«

bo začel izhajati 1. maja

»KOMUNIST« ima nalogo, da pomaga članom in organizacijam Zveze komunistov pri njihovem vsakdanjem delu za izvajanje linije in nalog ZKJ. Zato bo »KOMUNIST« obravnaval probleme z vseh področij borbe za izgradnjo socializma, naše zunanje politike in mednarodnega delavskega gibanja.

List bo tiskan na formatu dnevnika »Borba« in bo imel tri izdaje: srbsko-hrvatsko, slovensko in makedonsko. Cena izvodov bo 20 din. Na list se lahko naročite posamezno ali kolektivno. Naročniki naj obvezno označijo točen naslov, na katerega bodo dobivali list, kakor tudi izdajo, ki jo žele prejemati.

Trimesečna naročnina znaša 250 din, polletna 500 din in letna 1000 din.

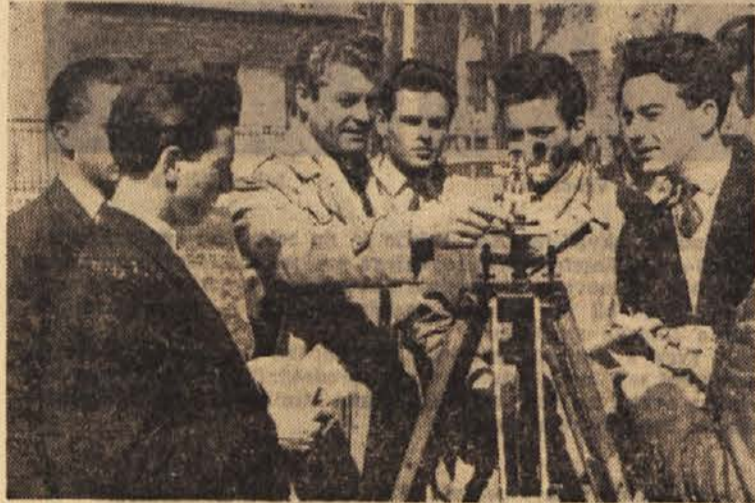
Naročnino pošljite na tekoči račun 103-T-1145.

Uredništvo »KOMUNIST«

BEograd — TAKOVSKA 2-III — TELEFON 30-185 1154

Sredstva so tu, bodo strokovne šole zdaj zaživele?

- Skladi za kadre so se prejšnja leta kopičili, strokovne šole pa niso imele sredstev — Letos je začela veljati nova uredba o skladih za kadre, ki se bodo odslej zbirali v okrajih — Z decentralizacijo sklada pripada 20 % doslej zbranih sredstev zveznemu, vse ostalo pa republiškimi in okrajnim skladom

Bodoči geometri se seznanjajo z instrumenti za merjenja

V četrtek je začela veljati nova uredba o skladih za kadre v gospodarstvu, ki jo je izdal Zvezni izvršni svet. Nova uredba prinaša nekatere bistvene spremembe v smislu decentralizacije teh skladov. Upravljanje skladov se z novo uredbom približa republikam in okrajnim organom, ki so boljše poučeni o potrebah kakor organi, ki so doslej upravljali centralne sklade.

Doslej smo imeli sklade za kadre pri Zvezni industrijski zbornici, Zvezni gradbeni zbornici, Zvezni prometni zbornici, pri republiških trgovinskih, gostinskih, obrtnih in kmetijskih zbornicah in pri republiških strokovnih združenjih za cestni promet, razen tega pa pri direkcijah železnice, pošte, telegrafije in telefona ter pri upravi za vojno industrijo. Po novi uredbi ostanejo centralizirani ti poslednji skladi, upoštevajoč specifične potrebe železnice, PTT, prometa in vojne industrije. Vsi ostali skladi pa odslej niso več ločeni po gospodarskih vejah, ker se pač potrebe posameznih gospodarskih vej močno prepletajo (obrt vzgaja n. pr. velik del kadrov za industrijo). Zato se združijo za vse veje gospodarstva pri zveznih, republiških in okrajnih organih.

Od skupnega prispevka za kadre, ki ga predpisuje zvezni izvršni svet, se bo odslej sklopilo 20 % v zvezni sklad, ostanek pa se bo delil na republike in okrajne sklade, in sicer po ključu, ki ga predpisuje republiški izvršni svet, ta pa mora biti enak za vse okraje in določen tako, da ostane okrajnim vsaj polovica sredstev, ki odpadejo na republike.

DRUŽBENO UPRAVLJANJE SKLADOV

Z novimi predpisi je tudi bolj poudarjeno družbeno upravljanje teh skladov. Doslej so sklade upravljali upravni odbori, ki so jih pretežno postavili organi, pri katerih so bili ti skladi (zbornice). Zaradi delitve skladov po gospodarskih vejah pa upravljajo skladev ni bilo dovolj koordinirano. Po novi uredbi imenuje člane upravnega odbora zveznega sklada za kadre Zvezni izvršni svet iz vrst oseb, ki jih predlagajo zvezne zbornice. Glavna združna zveza FLZ in centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije, razen tega so člani upravnega odbora še predsedniki upravnih odborov republiških skladov. Podobno imenuje člane upravnih odborov republiških skladov republiški izvršni svet po predlogih gospodarskih zbornic, republiškega sveta Zveze sindikatov, republiške glavne združne zveze in republiških svetov za šolstvo in za delo. Napisal strogo namerani. Uporabljajo se predvsem za dajanje podpor za gradnjo, razširitev in opremo strokovnih šol, šolskih delavnic in domov, v katerih se vzgajajo strokovni kadri, pa tudi za sistematično strokovno izpopolnjevanje kadrov za dajanje pomoči za kritje funkcionalnih izdatkov strokovnih šol, naposled pa se lahko uporabijo tudi za popolno ali delno vzdrževanje posameznih strokovnih šol, delavnic in domov, če to poprej dovolil republiški izvršni svet. Zvezni sklad za kadre bo dajal podporo za namene, ki imajo pomen za vse gospodarstvo države ter za podporo republiškimi skladom, republiški sklad za podporo za strokovne šole, ki so namenjene več okrajem, ter za podporo okrajnim skladom, ki nimajo dovolj sredstev. Posebej je treba omeniti, da njema uredba tudi sredstva strokovne šole in za samo šole, in da se sredstva teh skladov uporabljajo tudi za nadaljnje izobraževanje že obstoječih gospodarskih kadrov. Pri sestavljanju programov in letnih predračunov si bodo morali upravni odbori skladov prisrsketi predloge in mišljenja gospodarskih zbornic, združenih zvez ter organizacij in ustanov, ki jim je do tega, kako se bodo uporabljala sredstva.

KAKO BOMO UPORABLJALI SREDSTVA SKLADOV

Tudi po novi uredbi so skladi za kadre strogo namerani. Uporabljajo se predvsem za dajanje podpor za gradnjo, razširitev in opremo strokovnih šol, šolskih delavnic in domov, v katerih se vzgajajo strokovni kadri, pa tudi za sistematično strokovno iz-

popolnjevanje kadrov za dajanje pomoči za kritje funkcionalnih izdatkov strokovnih šol, naposled pa se lahko uporabijo tudi za popolno ali delno vzdrževanje posameznih strokovnih šol, delavnic in domov, če to poprej dovolil republiški izvršni svet. Zvezni sklad za kadre bo dajal podporo za namene, ki imajo pomen za vse gospodarstvo države ter za podporo republiškimi skladom, republiški sklad za podporo za strokovne šole, ki so namenjene več okrajem, ter za podporo okrajnim skladom, ki nimajo dovolj sredstev. Posebej je treba omeniti, da njema uredba tudi sredstva strokovne šole in za samo šole, in da se sredstva teh skladov uporabljajo tudi za nadaljnje izobraževanje že obstoječih gospodarskih kadrov. Pri sestavljanju programov in letnih predračunov si bodo morali upravni odbori skladov prisrsketi predloge in mišljenja gospodarskih zbornic, združenih zvez ter organizacij in ustanov, ki jim je do tega, kako se bodo uporabljala sredstva.

Naj se omenijo, da se sredstva dosedanjih skladov za kadre pri zveznih zbornicah razdelje tako, da pripada od teh sredstev, kolikor po odobrenih predračunih niso razporejena, 20% zveznemu skladu za kadre, ostanek pa republiškimi skladom v razmerju vplačenih prispevkov. Po predračunih odobrena sredstva, ki niso bila potrošena do konca lanskega leta, pa se prenesejo na okrajne sklade tistih okrajev, na področju katerih so ustanove in organizacije, ki so jim ta sredstva dodeljena. Podobno se razdelje sredstva skladov za kadre pri republiških zbornicah.

Granata je ubila dva otroka

Kočevo, 7. aprila. Danes dopoldne se je v naselju Bistrica v kočevskem okraju pripetila huda nesreča z razstrelivom. Štirinajstletni Alojz Čulina, enajstletni Vidko Rom in njegov petletni brat Franc so dopoldne odšli v gozd, da bi našli kaj starega železja. V gozdu pa so našli več kilogramov težke storo granate, ki so jo nameravali razstreliti. Nelkuzenim fantom je granata v roki eksplodirala. 14-letni Alojz Čulina in 11-letni Rom Vinke sta bila na mestu mrtva, 5-letni Franc Rom pa je dobil hude telesne poškodbe.

OBČINSKE DOKLADE in krajevni samoprispevek

Zvezni izvršni svet je predložil Zvezni ljudski skupščini osnutek zakona o občinskih dokladi in krajevnem samoprispevku

Zvezni izvršni svet je poslal te dni Zvezni ljudski skupščini osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o občinskih dokladi in krajevnem samoprispevku, ki ga bodo proučili na enem prihodnjih zasedanj Zvezne ljudske skupščine.

Da bi se izognili nasprotjem glede osnove občinske doklade, je rečeno med drugim v obrazložitvi tega zakonskega osnutka, da bi se ognili progresivnemu in dvojnemu obdavčenju z občinsko doklado davkoplačevalcev, ki plačujejo davek na dohodek od kmetijstva, naj bi določbe temeljnega zakona o občinskih dokladi in krajevnem samoprispevku spremenili in dopolnili v tem smislu, da se vzame za osnovo

občinske doklade pri vseh davkoplačevalcih, ki plačujejo davek na dohodek, razen tistih, ki ga plačujejo na dohodek iz dodatnega delovnega odnosa in honorarnega dela, davčna osnova na davek na dohodek, ne pa davek. To pomeni, da plačujejo davek na dohodek od kmetijstva zvezani davkoplačevalci občinsko doklado po katastrskem dohodku, davku od dohodkov od samostojnih poklicev in premoženja zavezani, razen davkoplačevalcev, ki plačujejo davek na dohodek iz dodatnega delovnega odnosa in honorarnega dela, pa po davčni osnovi, ki služi za odmero davka na dohodek od samostojnih poklicev in premoženja.

(Nadaljevanje in konec)

VLAJKO BEGOVIĆ

Obdolžitve in dejstva

ob sovjetsko-madžarskih razgovorih v Moskvi

Določeni dogodki so se odigrali, bili smo njihove priče, obstojajo ljudje in dokumenti. S temi dejstvi je treba računati in zdi se nam, da je nepravilna politika, če prikazujejo ta dejstva pred delavskim gibanjem čisto drugače, kakor so v resnici, da bi prikrivali glavne vzroke madžarskih dogodkov in bridke izkušnje socialistične izgradnje na Madžarskem. Ne koristi delavskemu gibanju in socializmu, če takšne stvari prikrivajo, marveč je korist v tem, da jih ne delajo in da se onemogoči, da bi jih v prihodnje delali.

Tovariš Kardelj je v svoji analizi, ki je še niheč ni izpodbil, s prepričljivimi argumenti pokazal, da je šlo na Madžarskem za degeneracijo političnega sistema, da je bil postal tam nedemokratski sistem birokratskega despotizma ovira v razvoju socialističnih družbenih sil in da je povzročil najprej odklon vodstva od množice, potem pa tudi akcijo množice proti takšnemu političnemu vodstvu. Reakcija pa je to izkoristila. To in še druge stvari, kakor je takratni odnos med državami in partijami, vidimo iz ocene samega tovariša Kadarja takrat, ko je govoril na podlagi dejstev. To vidimo tudi iz članka tovariša Luigijs Longa, namestnika generalnega sekretarja KP Italije, napisanega po razgovoru v Budimpešti s Kadarjem, Kiszem Münichom in drugimi sedanjimi najbolj odgovornimi voditelji Madžarske. V tem članku je govora o režimu, ki se je

izmislil, ki je delovne ljudi pahnil v brezpravje, jih varal in poniževal.*

Deset dni pred vstajo sem govoril v Budimpešti z mnogimi madžarskimi tovariši, v kombinatu »Czepele«, z vseučiliškimi profesorji in študenti, z vodilnim kadrom v gospodarstvu in državnem aparatu, s člani vlade in člani KP. Vsi so bili člani Partije, vsi so očitno kazali, da jim je socializem pri srcu. Niheč izmed njih, razen Gerőja in neznanega števila ljudi okrog njega, pa ni bil zadovoljen z obstoječim sistemom upravljanja in s politiko Partije, mnogi pa so bili ogorčeni in zrevoltirani nad vsem, kar se je dogajalo. Partija in državno vodstvo sta bila v očeh ljudstva povsem kompromitirana.

V takšnem položaju je lahko prišlo do vstaje in kaosa, za to je bil potreben samo povod in ta povod je dal v določenem trenutku sam Gerő s svojim izzivanjem.

Glavni vzrok vstaje je v ogorčenju ljudskih množic proti vsiljenemu birokratskemu sistemu, proti omejevanju človeških, demokratičnih pravic delovnih ljudi, v nepravilnostih v meddržavnih in mednarodnih stikih. Tega ni moč pojasniti z osebnimi napakami vodstva in tudi ne samo in ne v prvi vrsti z dejavnostjo notranje in zunanje reakcije, s tujo propagando in imperialističnimi

* Longo: »Kako so se mogli pripetiti takšni dogodki na Madžarskem?« — »Rinascita«, februar 1957.

spletkami. V takšnem centralističnem birokratskem sistemu upravljanja so grobe napake neogibne. Reakcija, tuja propaganda in imperialistični krogi pa so izkoristili in bodo zmerom izkoristili takšen položaj, tako bi bilo lahko prišlo še do večjega zla za madžarski narod in do hudih posledic v tem delu sveta.

Kdo je sodeloval v madžarskih dogodkih in koga zadene odgovornost

Nerazumljivo je, kako je tovariš Janoš Kadar dognal in kje je dognal, da sta tovariš Kardelj in Popović označila dogodke na Madžarskem kot revolucijo, kakor tudi to, da njuno gledišče ustreza gledišču Dullesa in »Glasu Evrope«. Mi vemo, da sta Kardelj in Popović dokaj precizna v svojih glediščih in nazorih o določenih dogodkih v določenem času. Dobro je tudi znano, da izrekajo naši voditelji svoje mnenje o posameznih političnih vprašanjih, ne da bi bili pod zunanjim pritiskom te ali one države. (Zato uživajo zaupanje in spoštovanje svojega ljudstva.)

Ko je tovariš Kadar govoril o dogodkih na Madžarskem, je rekel: »Junaska vstaja našega ljudstva je osvobodila ljudstvo in delo: Mi smo ponosni na to, da sta se v (uporniki — V. B.) dobro držali v oboroženih vstaji, kakor tudi, da ste v tej vstaji izpričali pravi patriotizem in zvestobo socializmu.« Mar ni prav Kadar s takšnimi besedami označil vstajo kot revolucijo? Madžarski dogodki pa so imeli svoj pravi vzrok, svoje sile raznih težej, svoj začetek, razvoj in konec. Vsaka etapa ima svoje obeležje, toda to je stvar osebne analize, za katero je dal, o tem smo prepričani tovariš Kardelj svoj prispevek. Toda tu ne gre za to. Tu gre za to, da odgovorna osebnost, kakor je tovariš Kadar, v javnem govoru izreka samovoljne trditve v eni državi o voditeljih druge, sosedne države, čeprav je ta država prispevala

mного naporov, da bi pomagala LR Madžarski in tudi, da bi olajšala položaj njega samega. V gledišču tovariša J. Kadarja je izražen odnos, ki ni običajen za odnose med sosednimi deželami. Za takšne ukrepe nismo dajali povoda.

Ali sta Jugoslavija in njeno vodstvo odgovorna za tragične dogodke na Madžarskem?

Jugoslavija rakosyjevski Madžarski ni bila »vzorec« za izgradnjo socializma. Madžarska ni gradila socializma z Jugoslavijo »na čel«, Jugoslavski voditelji niso sedeli na plenih CK MDP in tudi niso vplivali na izgradnjo njene politične linije in na kadrovske vprašanje dežele. Jugoslavanski voditelji se niso vmešavali v vprašanje postavljanja in odstranjevanja državnih in političnih voditeljev Madžarske. Jugoslavanski svetovalci niso delali tam na raznih področjih družbenega življenja in jugoslavanski organi varnosti svoj čas tudi niso organizirali Rakosyvega procesa. Rakosyji in Gerő nista prišla na svoje položaje naravnost iz Jugoslavije. Jugoslavija ni podpirala Rakosyja na krmilu tudi tedaj ne, ko sta bila proti njemu na samu ljudstvo in Partija, marveč tudi velika večina članov CK. Rakosyji ni hodil na posvetovanja o važnih vprašanjih v Beograd in tudi ni leta 1956 v »Borbic« objavil obširnih »načelnih« člankov in Jugoslavija tudi ni vplivala na to, da bi prišel na Rakosyjevo mesto Gerő.

Kar zadeva Imra Nagya, je prišel po osvoboditvi na Madžarsko iz Sovjetske zveze. V sporazumu s sovjetskimi vodstvom je postal leta 1953 predsednik vlade, v sporazumu z njim je odšel tega položaja, a znano nam je, da je v sporazumu z najvišjimi sovjetskimi voditelji med oktobrskimi dogodki prišel v Politbiro Partije madžarskih delovnih ljudi in postal predsednik vlade.

In vendar so se našli ljudje, ki trdijo, da smo se mi vmešavali v notranje zadeve Madžarske

Začetni ukrepi

Razorožitev je svetovni problem v polnem pomenu besede. Razorožitev je neposredno povezana z vprašanjem vojne in miru in nobeni državi ne more biti vseeno, ali narašča nevarnost novega spopada ali pa se manjša možnost, da bi ga kdo sprožil. Na drugi strani pa človeštvo, ki je v 30 letih preživelo dve hudi katastrofi, budno spremlja razpravo o razorožitvi z željo, da se ne bi ponovile strahote iz nedavne minulosti in da bi se lahko sedanj in prihodnji rodovi docela posvetili mirnemu življenju in razvoju.

Na minulem zasedanju Generalne skupščine OZN je prišlo jasno do izraza razpoloženje vladanih dežel in svetovne javnosti, ki je Skupščina pripravila nadaljevanje pogajanj. Toda v nasprotju s prejšnjimi leti so prišli v njeni resoluciji mnogo bolj do izraza predlogi nekaterih dežel, ki niso stalne članice organov OZN, v katerih pristojnost sodi vprašanje razorožitve. In kar je zelo pomembno, značilnost vseh teh predlogov je v tem, da na podlagi realnih pogojev in potreb vztrajajo na začetnih, pa tudi čeprav samo delnih ukrepih, ki bi zagotovili nadaljnje sporazumevanje in okrepili temelje miru.

Jugoslavija je predlagala, naj bi za začetek čim hitreje kaj ukrenili glede zmanjšanja običajne oborožitve in znižanja števila vojakov, naj bi opustili poskusne eksplozije atomskega orožja in znižali izdatke za vojsko. Indija je zahtevala prepoved atomskih eksperimentov, Japonska in Norveška skupaj s Kanado pa registracijo teh poskusov. V vseh teh predlogih so imeli pred očmi tisto, kar je v sedanjih okoliščinah možno in

dosegljivo, in zato je povsem utemeljeno, da je Generalna skupščina poslala te predloge v London.

Ni dvoma, da je sporazum o razorožitvi odvisen predvsem od velenosti, ki imajo na razpolago veliko vojaško moč. S tem pa ni moč zanikati neposredne in trajne koristi vseh ostalih dežel, da preneha tekmovalnost in oboroževanje in da človeštvo odpravi njegove politične, gospodarske in psihološke posledice. Stopnja odgovornosti vsekakor ni enaka, toda ta razlika nobenega člana mednarodne skupnosti ne odveže dolžnosti, ki jo ima do miru in varnosti na svetu. Zato še zdaleč ni naključje, da so se dežele iz raznih delov sveta in ne glede na svoj obseg in moč ozlasile z realističnimi in uresničljivimi predlogi.

Jugoslavija, dosledna mirovljubna in neodvisni politiki, je menila in meni, da so dozoreli mednarodni pogoji za izpolnitev nekaterih začetnih ukrepov na področju razorožitve. To svoje stališče je zagovarjala, ko je bila članica razorožitvene komisije OZN in ko je tudi sprožila konkreten predlog kot svoj konstruktivni prispevek k razpravi o razorožitvi. Na zasedanju Generalne skupščine in pozneje ni zamudila nobene priložnosti, da ne bi opozorila na resnost tega vprašanja in na možnosti, da bi dosegli nek začetni napredek. Zato bo tudi pojasnjevanje jugoslovanskega gledišča v ožjem obsevu, ki ga zdaj na pristojnem mestu pripravljajo, samo nadaljevanje naših dosedanjih prizadevanj, da bi v okviru objektivnih okoliščin prispevali k konstruktivnemu obravnavanju in ureditvi razorožitvenega vprašanja. D. Tr.

PO MAROSKIH POTEH (III)

Nikoli obvladan

kljub 44 let trajajoci »pacifikaciji«

Casablanca, aprila

Maroko ima, kakor vsak drug narod, svojo zgodovino, ki je velika in navzlic potvorbam živa in ohranjena. Ne začenja se leta 1912 z Liauteyem. Tedaj je bila le prekinitvena kot zgodovina svobodnega naroda ter suverene in neodvisne države.

S tem da je obdržala sultanški režim, sodstvo, drobno obrtniško proizvodnjo, muslimansko šolstvo, je Francija preprečevala gospodarski in državni razvoj Maroka in njegove buržoazije, pri tem pa utrla pot svoj, ki ji je v dobi ekspanzije akumuliranega kapitala Francija postala pretresna.

Premeteni kolonizator Liautey, ki je znal večje združevati surovo silo s spoštovanjem maroških tradicij, je opozarjal nestrpane bančnike:

»V Maroku smo se znašli iz oči v oči z zgodovinskimi cesarstvom, ki se ogorčeno upira suženjstvu in ki je vse do našega prihoda imelo organizirano državo s svojim uradništvom, s svojimi diplomatskimi predstavniki v tujini in s svojimi državnimi ustanovami.«

Ta opomin maršala Liauteya, katerega vsako besedo so sicer skrbno zapisovali in z zlatimi črkami vrezovali na številne njegove spomenike in spominke plošče, je ostal skrbno skrit samo za diskretno uporabo v Franciji.

Svobodoljubni maroški narod nikdar ni priznal sklepov konference v Aigercirasu, s katerimi so velenile pooblastile Francijo, da

prevzame protektorat nad dotlej neodvisno deželo. Pacifikacija Maroka ni bila kakor v Alžiru ali Tuniziji končana z dolgo dobo bojev proti žariščem odpora, ki so jih dan za dnem gasili in končno spremenili v pogorišča, ki jih je puščala za seboj tujska legija.

Francoska ekspedicijska vojska je dan za dnem rasla: 6000, 20.000, 50.000, 70.000 in v času riške republike 400.000. Vse to pa ni zadostovalo, da bi upornemu Maroku vsilili mir. Ko je bila »pacifikacija« končana, se je začela drugod, odpirala se je fronta za fronto. Posledice množične koncentracije vojaštva so bile strašne. Pokrajine, ki je šla skoznje »armada pacifikacije«, so nudile sliko opustošenja.

»Nobeno plemo«, piše general Guyom, »se ni vdalo brez boja. Nekatera pa šele tedaj, ko so bila popolnoma izčrpana, ko so vztrajala v boju do zadnjega človeka. Pri ljubljeno Liauteyevu geslo — pokazimo silo, da je ne bi bilo treba uporabiti — ni zalego pri ljudeh, ki so tako ogorčeno branili svojo neodvisnost do zadnjega diha!«

Niti sila niti pretkanost, pa tudi vojne prevare niso zlomile odpora Maročanov. Sestrskemu prebivalstvu so na nje, ki so bile spremenjene v bojišča, pošiljali kruh, nadevan z eksplozivom, osle in ovce so natovorjene s peklenskimi stroji nagajali v utrjena oporišča, požigali so žetev, uničevali živino, zastrujali vodnjake, s topovi in letali bombardirali vasi. Vendar boj ni prenehal.

Sest let je legendarni junak Maroka Moha U Hamu na čelu svojih privržencev pustošil francoska oporišča, masakriral kolone in se s plenom ujetnikov in orožja vračal na svobodno ozemlje neobvladane Kenife. Tu si je leta 1920, ko so ga obkolili, vzjel življenje vedno svobodni Moha U Hamu! Nasledil ga je Abdel Krim, poglavar in po uničenju španske okupacijske armade — ko so zaplenili 300 modernih topov ter tisoče mitraljezov in pušk — predsednik »konfederalne republike Rifa«. Francozi so morali vreti proti njemu združene špansko-francoske čete, da so s pomočjo marakeškega paše, stražnega El Glauija, ki je do smrti zvesto služil Franciji, z vojsko 400.000 ljudi pod poveljstvom maršala Petaina — 32 divizij in 44 eskadril letal — obvla-

dali upornike in ujeli Abdel Krina.

Samo v letih 1912 do 1934 je Francija za »pacifikacijo« Maroka porabila nad tisoč milijard frankov (!) in to je moral nekdo plačati.

Ce je kateri narod s svojimi žrtvami in bojem zaslužil svojo neodvisnost, je to nedvomno maroški. Nikoli pokorjen, si je s krvjo priboril svojo svobodo.

Bogdan Pešič

Berberska vas ob gornjem Uadi Draju v južnem Maroku

Tri ameriška vprašanja

v zvezi z zmanjšanjem britanskih oboroženih sil

New York, 7. apr. (Tanjug). — Spremembe v britanski vojaški politiki še nadalje vzbujajo pozornost ameriških vojaških in političnih krogov, ki različno in večkrat tudi nasprotujoče ocenjujejo britansko Belo knjigo o obrambi. Prvi odmevi kažejo, da so sklep britanske vlade z večjimi, čeprav zelo opreznimi simpatijami sprejeli v washingtonskih vojaških kakor političnih krogih. »New York Herald Tribune« piše, da vojaški krogi ocenjujejo britanski sklep za »smeln in nelžebežen«, kot pot, po kateri bodo morale prej ali slej iti tudi ZDA. Doselej najhujši napad na Britanijo je objavil Scripps-Howardov tisk, ki sodi, da torijevska vlada izgublja popularnost in da si obupno prizadeva ostati na oblasti.

Politični krogi izražajo nezaganje v to britansko potezo ter bojazen, da bodo morale ZDA zdaj okrepiti svoje oborožene sile. Prvi uradni odmevi so prišli od senatorjev Humphryja, Douglasa in Gora. Kakor pravi Humphry, je bila s sklepom britanske vlade ustvarjena praznina v zahodnih silah in zato postavlja vladi vprašanje, ali ni prevzela tajnih obveznosti, da bo to praznino izpolnila. Po Douglasuvo oceni britanske oborožene sile preprosto »izginjajo«, medtem ko senator Gore meni, da je Britanija »odložila vlogo in odgovornost velesile«. Pričačujejo, da bodo še ta teden o tem govorili tudi v senatnem odboru za zunanje zadeve

Ko komentirata sklep britanske vlade, postavljata »New York Times« in »New York Herald Tribune« tri glavna vprašanja. Prvo, kaj se bo zgodilo z obrambnim sistemom Atlantske zveze. Lista opozarjata na nevarnost, da bi zgledu Velike Britanije utegnili slediti tudi druge članice Zveze. Drugo, ali je pravilna izključna usmeritev na jedrsko oborožitev. Tretje vprašanje pa se nanaša na to, kako bodo na britanski sklep reagirale ZDA in druge dežele Atlantske zveze. Lista opozarjata na Adenauerjevo napoved, da bo zahteval od ZDA jedrsko orožje, čemur pa Francija odločno nasprotuje.

Zdravstvena služba po svetu

New York, 7. apr. (Reuter). — OZN je objavila statistične podatke, po katerih je bil v Avstriji predlaskim na vsakih 630 prebivalcev po en zdravnik, v Švici na vsakih 700, na Novi Zelandiji na vsakih 720, v Zahodni Nemčiji na 740 in v ZDA na 760 prebivalcev.

Najmanj zdravnikov je v Sudanu: po eden na 81.000 ljudi in v Indoneziji po eden na vsakih 71.000 prebivalcev.

Z VSEH STRANI SVETA

AVSTRALIJA

OMEJITEV OBOROŽENIH SIL
Melbourne, 7. apr. (Reuter). Obrambni minister John Cramer je izjavil, da bodo avstralske vojaške sile zmanjšane od 79.000 na 50.700. To zmanjšanje je v okviru reorganizacije obrambnega programa, o katerem je minuli teden govoril predsednik vlade Menzies.

Avstralske sile sestojijo iz treh pehotnih divizij in dveh blindiranih brigad. V njihovi sestavi pa so prostovolci in vojaški obvezniki.

INDIJA

STRIC SAM IN STARI JOHN BULL
New Delhi, 7. apr. (Tanjug). Britanski laburistični prvak Bevan je obodil Eisenhowerjevo doktrino o ameriški politiki na Bliznjem vzhodu kot nevarno potezo in jo imenoval poskus, da bi astric Sam izpodrinil

John Bulla. Govoril je v Pliani v državi Radžastan. Kjer si je ogledal inštitute družbe Brijas, ene največjih zasebnih družb v Indiji. Bevan je izrazil prepričanje, da ta ideja izvira od Dullea in da je ona vzrok vseh sedanjih zmešnjav na Bliznjem vzhodu.

ŽENSKA V PARLAMENTU

New Delhi, 7. apr. (JIS). Na pravkar zaključenih volitvah je bilo izvoljenih precej več žensk v Kongres in v deželne skupščine posameznih indijskih držav kakor leta 1952. Medtem ko je bila prej v teh domovih 101 ženska, se je njih število dvignilo na 222. V Kongresu je bilo prej 21, zdaj pa 38 je 27. Med temi je bilo 23 izvoljenih na listi Kongresne stranke, 2 na listi KP Indije in 2 na listih drugih manjših strank. V deželne skupščine je bilo izvoljenih 179 na listi Kongresne stranke, 4 na listi KP, 6 na listi neodvis., ostale pa na listih drugih manjših strank.

ENDAN V ATENAH

KAKO ŽIVIJO LJUDJE

v velikem mestu pod starodavno Akropolo

(OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA)

Atene, 7. aprila. Razen drugih privlačnosti in zanimivosti imajo zdaj v Atenah tudi glumaško skupino Igorja Mojsejeva iz Moskve in nekaj sovjetskih filmov. V gledališčih uprizarjajo Dobra vojska Svejka, Dnevnik Ane Frank in podobna dela srednje kakovosti. Glavni kulturni dogodek zadnjih dni je bil obisk ameriškega književnika Williama Faulknerja, ki je prisostvoval premieri svojega predelane romana Requiem. Na sestanku z novinarji je dejal, da že 20 let ni bral nič pomembnega in da niti kritik lastnih del ne bere, ker ne utede.

V »Prometnem tednu« je bilo v Atenah več nesreč in žrtev kakor kdajkoli. Praksa je pokazala, da ljudje premalo pazijo na motorna vozila in prometne znake. Hudomušneži svetujejo, da bi priredili za Atece »Prometno leto«.

Stvar je v grškem značaju, v temperamentu, menijo nekateri. In nekaj resnice je v tem. Treba je videti Grke v največji gneči, denimo zvečer na zelo prometnih ulicah, ko se pešci in šoferji vojskujejo. Brezbrizni pešec z rokama v žepu se niti ne zmeni za motorna vozila. Šoferji se lahko še tako jeze, nič ne pomaga in mo-

rajo ustaviti avtomobile, da gredo pešci čez ulico. Policija skuša napraviti red in pripraviti ljudi do tega, da bi hodili čez ulice šele, ko jim to dovoli. Pomagajo ji tudi skavti, toda to povzroča še večjo gnečo.

Grka na ulici vse zanima. Ustavi se eden, za njim drugi in kmalu stoji okrog njih cela gruča in z njo motnje v prometu. Prometniki so razstavili po mestu mnogo razbitih avtomobilov in ljudi — po cele ure razpravljajo okrog njih.

Obisk ameriškega sredozemskega ladjevoja v Pireju je pomemben dogodek. V luki so se zadržale velike ameriške vojne ladje. Glavna senzacija je orjaška nosilka letal »Forestar«, s katere se dvigajo reaktivni lovci. To je posebno privlačno za Atece. Ameriški mornarji pa jih zabavajo še s popevkami.

Grki so narod trgovcev in zato so atenske ulice polne trgovin in življenja. Trgovsko središče pa je tudi polno cerkva. Zanimivo je, da gredo v Atenah verske publikacije najbolj v denar. V eni izmed njih sem bral, da je dež metafizični pojav. Če človek greši, ga bog kaznuje tako, da mu ne da dežja.

Kava in časnik sta nerazdružljiva.

na prijatelja Atece. Kavarne so zmerom polne in ljudje z užitek pijejo »turško kavico«. Skodelica stane tri in pol drahme, trikrat toliko pa stane vstopnica za kino. Zanimivo je, da v Atenah nihče ne pije alkoholnih pijač, razen piva, čeprav je Grčija dežela dobrega vina. Pijanec na ulici je sila redek pojav.

V kavarnah se ljudje živahno pomenkujejo in prebirajo časnike. Za politiko se Ateci zelo zanimajo. Ciper je stalno na dnevnem redu. Opozicija napada vlado, da je v tem vprašanju kapitulirala. Napada pa jo tudi zaradi nepopolnopravnosti stališča do interniranih udeležencev državljanske vojne, za katere zahteva osvoboditev. V kavarnah pa so ženske redkost. Le v največjih in v restavracijah so si tiste iz premožnejših slojev pridobile enakopravnost z moškimi.

Zvečer si Atečani radi privoščijo na raznuj pečeno meso. Sredi mesta je mnogo manjših restavracij, v katerih pečejo jagnjeta na raznuj. Človek se lahko naje in povrh še napije piva za 20 drahem (1 dolar velja 30 drahem). Preprostosti Atečani pa so skromni v jedi, obleki in zabavi. Le prodajalne sreče so zmerom polne. Ljudje radi stavijo ali poslušajo razne napovedovalce bodočnosti. *Vlado Testić*

socializma s taborom pod vodstvom Sovjetske zveze, v kateri tabor naj bi se vključile vse socialistične dežele in vsa komunistična gibanja na svetu. Po tej koncepciji pomeni krepitev socialističnega tabora krepitev socializma, širitev tabora — širitev socializma. Sem sodi tudi poimovanje proletarskega internacionalizma in mednarodne solidarnosti predvsem kot pripadništva k socialističnemu taboru. Pod ideološkimi pozicijami marksizma-leninizma razumejo predvsem gledišče, da je treba socializem graditi v vseh deželah v bistvu po istih znanih poteh.

Mi v Jugoslaviji imamo v tem vprašanju nekoliko drugačne nazore. Ne glede na to, ali so bistvene razlike med tabori in bloki ali jih ni, je tabor predvsem državno-vojaška tvorba, ki je sicer res pogojena s sodobnim mednarodnim položajem in ki pomeni realnost, tvorba, ki ima lahko takšen ali drugačen pomen za socializem in ki ima poseben pomen za Sovjetsko zvezo kot veliko svetovno silo. Le da mi menimo, da taborom in blokom ni moč podrežati socialističnih gibanj na svetu, proletarskega internacionalizma, samostojnosti dežel in neodvisnosti političnih gibanj, niti jim ni moč podrediti poimovanja odnosov med socialističnimi deželami in sploh poimovanja mednarodnih odnosov. Korist tabora ne more biti splošni kriterij za vprašanja delavskega gibanja in socializma. To lahko škoduje in tudi škoduje razvoju socializma in socialističnega gibanja v posameznih deželah in v svetu nasploh. Vsa dosedanja »teoretična« pojasnjevanja o nasprotnem je praksa ovrgla.

Mi smo prepričani, da je socializem svetovni družbeni proces, ki se močno razlikuje po poteh in ki se v različnih oblikah ne glede na blokovske meje in često dogmatske in shematične koncepcije socializma razvija in se bo razvijal tudi v prihodnje. Ta možnost različnih oblik in bogastva v njih ni šibkost, marveč moč socializma.

Med nami in ZSSR so posamezna različna gledišča o poteh in oblikah socializma, vlogi države, družbenega upravljanja, v pojmovanju socialistične demokracije in v drugem, vendar pa vse kaže, da je treba v pojmovanju tabora in v odnosu do njega iskati podlago za naša trenja.

So ljudje, ki menijo, da pomeni takšna Jugoslavija s svojimi nazori, svojim obstojem, družbeno prakso in svojim mednarodnim položajem oviro, da zavira konsolidacijo socialističnega tabora; zato so začeli znova pritiskati na Jugoslavijo, da bi jo tako prisilili, da bi se kakorkoli vključila ali pridružila taboru, ali pa če tega uče, da bi kompromitirali njeno politiko kot revizionistično, nacionalistično itd. itd., njo kot deželo, povezano z imperialisti, ki se vmešava v notranje zadeve drugih dežel in podobno — pa tako izolirali od dežel ljudske demokracije in delavskega gibanja na svetu. Gledanje na socialistično Jugoslavijo z vidika koristi posamezne države in koristi tabora je vsekakor zelo ozko in nepravilno gledanje. Uveljavljam takšno politiko pomeni ne računati z Jugoslavijo takšno, kakršna je — ona pa je neodvisna socialistična dežela in z dejanji dokazuje, da uresničuje politiko sodelovanja in miru med narodi in politiko mednarodne solidarnosti.

Tovariš Bulganin je v svojem govoru v Kremlju po omenjenih obdolžitvah proti Jugoslaviji rekel:

Mi odkritosrčno obžalujemo takšna trenja in smo s svoje strani storili in bomo storili vse, kar je v naših močeh, da bo teh trenj čim manj, da jih bomo povsem odstranili. Prepričan sem, da je to tudi želja vseh drugih dežel socialističnega tabora. Upamo, da bodo tudi na jugoslovanski strani izpričali enako pripravljenost.

Mar Jugoslavija ne kaže dovolj pripravljenosti za to? Kaj naj še stori? Vendar pa kaže,

da pod odstranjevanjem trenj razumejo odmik Jugoslavije od nekaterih njenih načelnih pozicij na notranjem in mednarodnem torišču, posebej v njenem odnosu do vprašanja tabora. Sporazumeti se na tej podlagi je težko. O tem je tovariš Koča Popović jasno govoril v Skupščini. Mi pa lahko razvijamo sodelovanje tudi na zelo širokih temeljih, začetnih v državnih in partijskih deklaracijah v Beogradu in Moskvi ob medsebojnih obiskih naših delegacij. Na tej podlagi se je začelo lepo razvijati sodelovanje in prijateljstvo naših dežel in naših narodov. Na tej podlagi razvijamo sodelovanje z drugimi deželami ter drugimi komunističnimi partijami in socialističnimi strankami. Veseli nas, da smo lahko te dni upostavili stike in našli podlago za sodelovanje s KPF. Takšno sodelovanje nedvomno žele tudi naši in narodni socialističnih dežel. Če bi tisti, ki uprizarjajo protijugoslovansko gonjo, bolj upoštevali težnje in mnenje svojih narodov, ne bi zaman trtili časa in, kar je še važnejše, ne bi s tem izpodkopavali ugleda socializma in socialističnih dežel na svetu.

Zveza komunistov Jugoslavije in vse ljudstvo naše dežele mora želiti in odkritosrčno želi dobre stike in najširše prijateljsko sodelovanje z vsako izmed dežel socialističnega tabora. Gre za narode, ki so nam pri srcu, s katerimi nas vežejo tradicionalne zgodovinske vezi, vezi iz revolucionarnega gibanja in boja za svobodo, za skupne splošne socialistične cilje. To sodelovanje je moč uspešno uresničevati na socialističnih, demokratičnih načelih, ne da bi zavirali socialistični razvoj katerekoli dežele, brez omejevanja njihove samostojnosti in neodvisnosti tako v notranji kakor v zunanji politiki. Nam se zdi, da so vezi na tej podlagi čvrsteje, trajnejše in da bolj koristijo sodelovanju med socialističnimi deželami in socializmu, kakor pa obstoječe tabor-ske vezi. *Vlajko Begović*

MODA IN TISOČ ŽELJA

Modna promenade v Ljubljani privabila tisoče gledalcev — Premalo praktičnih vzorcev — Gneči bi bila kos le boljša organizacija

Ljubljana, 7. aprila

RAZPOTEGNJEN VENEC 8000 — »OD OKA« — LJUDSKIH TELES OKROG IN OKROG RAZPOTEGNJENEGA ASFALTNEGA CESTIŠČA CANKARJEVE CESTE NA ODSEKU, ZNANEM KOT »DRSNICA«. LJUDJE SE GNETEJO, STOPAJO DRUG DRUGEMU NA ČEVLJE IN ČAKAJO. ŽENSKEGA SVETA JE SEDEMKRAT VEČ KOT MOŠKEGA. TO, KAR SE IMA V KRATKEM ZGODITI, SE BO ZGODILO PRVIČ V ZGODOVINI DOLGE VASI IN BO NEZASLIŠANO »NOBEL«.

Oblačiti se pocieni, pa vendar okusno, je umetnost posebne vrste. Gledalci so z zanimanjem opazovali različno krojene moške in ženske obleke in seveda tudi manekene, ki so jih nosili. Žal pa je bilo med prikazanimi oblačili pre malo takih, ki so nam potrebna v vsakdanjem življenju

Bil sem nema pričla pričakovanja. Vedel sem, za kaj gre. Če ne bi vedel, bi ugibal... tod bo šel mimo Hanibal s svojimi sloni, v najlepši nosilnici na sivem velikanovem hrbtu bo v družbi Harryja Jamesa sedela Gina Lolobrigida, zavita le v fantastično enkratne zvoke trube, vse v režiji Triglav-filma in neizrečeno bo lepo, Hanibal (William Holden) bo na koncu delil avtograme, sloni pa bodo ostali v mestu kot osnovna sredstva novoustanovljenega, stalnega »Luna-parka«.

Dobil sem fantastično enkratne sunek v rebra, dvignil veke in zagledal na Drsnici velike tube iz pisane lepenke, ki so se vrtele okrog svojih osi, ubutih v čisto navadne Peko-čevlje, a na tubah je pisalo »Enkalon«. Ta spretna komercialna nakana me je do-dobra streznila.

Široke ljudske množice so se v tolikšnem številu zbrale na nestrpno pričakovano — »Pomladansko modno promenado«. S polurno zamudo — pravo dozo za povečanje nestrpnosti — so prišla motorna vozila, od koles, rolerjev, avta do avtobusa in v njih ter na njih manekeni — to so lepi, začasno po zadnjem krik-u mode oblečeni tovariši in tovaršice, s pomočjo katerih se ostremu očesu potrošnika povsem jasno odkrije, kakšne so zahteve zadnje mode, prilagojene našim razmeram, kakšen je dober sodobni okus ter kakšen napredek sta napravila naša tekstilna industrija in oblačilne stroke. Razen tega manekeni pospešujejo trgovanje, so pa v tem oziru tudi nekoliko odvisni od kupne moči.

Sam imam »obleko« in res obleko, razen tega pa še športne hlače, hodim peš in dobivam mesečne prejemke — torej, čeprav nisem poklican, da bi ocenjeval

strokovno plat mimohoda, sem vendarle gledal manekene, ki so medtem že izstopili iz motornih vozil in hodili v razpotegnjenih clipsi mimo gledalcev, da so mi kar oči ven kapale. Čisto drugače so se obnašale tri študentke.

— Misliš, da bi naša Mica znala tako obrniti žepe?

— Poglej, kakšen »škis« je tistale... kje pa, Mica že ne!

— Kakšna lepa bluzica!... To pa poznam, hodi z Milanom!

— Plisirane kikle niso več moderne... kakšna lepa bluzica!

Tista »bluzica« je bila všeč, zelo, tudi meni. Pa tudi dvem, trem drugim. »Fantje, a ni specialna,« je siknil eden in že je šest parov fantovskih oči napeto gledalo v »utelešenje dobrega modnega okusa, prilagojenega našim razmeram.«

— Same lepe! a je to kakšna zasluga? Takšni vse pristoja... sem bila včasih tudi taka, ampak, kaj naj denem zdajle, na pomlad nase, ko je na soncu toplo, v sencih in zvečer pa še mrz? Dvodelne praktične oble-

Po promenadi mode sodeč je pri nas športno življenje res sila široko proniknilo med ljudi. Na promenadi smo videli najrazličnejša oblačila za vse vrste športov od ribištva do kolesarjenja.

ke nobene ne vidim — je govorila zajetna žena sosedji, ki ji je kar naprej pritrjevala z besedami:

— Ja, ja, za v službo pa skoraj nič ne kažejo, samo modeli za sprehod, za šport, za nobleso, na — za kuhanje en sam model! Manekeni so kar naprej v kro-

gu hodili po asfaltu. »Kakšen lep klobuček!«, je glasno vzdihnila simpatična blondinka, toda z nemirnimi očmi je napeto gledala v moža, ki ji je prigovarjal: — »Saj so šli že trikrat okoli, potem bo pa dren!«

Vse je vrvelo, gomazelo, sikalo, hodilo po tujih čevljih, včasih tudi malo zaploskalo.

Pred Narodnim domom se je nagnetlo toliko ljudi, da jim tudi kopica milčnikov ni bila kos. Množica je zavalovala sem, zavalovala tja, otroci, ki so se jim izmuznile materine roke, so začeli klicati, dež pridušenih vzklikov...

Ljubljana je bila željna mode in razgleda v sodobnejšem, lepem a tudi praktičnem oblačenju.

Željna pa tudi, preprosto, vesellega vznemirjenja. Modna promenade je tem željam v marsičem zadostila. V pogledu praktičnega oblačenja vsekakor premalo. In pa — z boljšo organizacijo bi uspela bolj, kot je.

B. F.

Seveda tudi manekenov — smučarjev ni manjkalo. Ta panoga športa je glede oblačil in opreme še zlasti zahtevna.

LJUDJE MED SEBOJ

Kdo bi se menil za služkinjo

Ženska je ostarela in moči so ji opešale. Začela se je zanimati, kaj vse je potrebno, da bi dobila zaslužen pokojnino.

Delala je že od mladih nog. Trinajstletno jo je oče pripeljal v mesto in od tedaj je služila. Pri različnih ljudeh — dobrih in slabih. Dosti je pretrpela. Še sedaj, ko je bila že betežna, ni mogla drugače, kot da si je venomer dala nekaj opraviti, čeprav brez pravega smotra in haska. Tako je bila pač navajena...

Za pokojnino pa je bilo treba mnogo dokazil. A kje naj sedaj dobi, denimo, potrdilo, da je precej po prvi svetovni vojni služila pri nekem, za katerega danes ne ve, niti kje je niti domala kako se je pisal? Brez tega pa pokojnina ne bo, so ji rekli na Zavodu za socialno zavarovanje. Naj dela torej — slabotna kakršna je — še pet let, kolikor ji po papirjih še manjka do pokojnine?

Bila je sicer pri dobrih ljudeh in nobeden — ne mož ne žena (oba sta bila v službi) — ji nista nikdar niti z besedico omenila, da ni vse tako pospravljeno, kot bi bilo treba, da otroka nista umita in počesana itd. Toda njej je bilo mučno delati tudi toliko, kolikor je delala, ker je delala pač toliko, kolikor je največ mogla. Samo nekaj tisočakov pokojnine si je želela, da bi lahko v miru preživela še nekaj dni v majhni izbi v rojstni hiši.

»Žensko poznam že od malega,« mi je pripovedoval mož, pri katerem je ona služila. »Vem, da dela že več kot štiri-deset let in ne samo trideset, kolikor doležajo pokojninski predpisi. Obema z ženo se je zasmišljala, zato sva sklenila, da

ji pomagava priti do pokojnine. Žena je odšla na Zavod za socialno zavarovanje in predložila v pokojninskem referatu dolg spisak prič, ki bi lahko potrdile, kje in koliko časa je ženska delala.

To, da so jo zelo hladno sprejeli in neprizadeto poslušali, pravzaprav niti ni tako huho, kajti ljudje, ki se pečajo s takimi stvarmi, so teh reči dodobra navajeni.

Neki uradnik pa je pomenljivo pogledal ženo in vprašal: »Je morda ženska vaša sorodnica, gospa?«

»Ne,« se je začudila žena.

»Zakaj?«

»Zato pač, ker se tako potegujete zanj,« je mirno odvrnil možakar. »Verjemite mi, da se za svojo služkinjo prav zares ne bom brigal, če bo dobila pokojnino ali ne.«

Žena je odšla. Ženska še sedaj čaka na pokojnino. Za služkinje se menda res ne spleča brigati, kdaj bodo dobile pokojnino. S. B.

MOJE IN NAŠE

Kolikokrat se v življenju ponavlja beseda moj, moja, življenje. Vsakdo med nami pa se gotovo spominja, kako se zgodi, če se srečata dva prijatelja. Ta navada je še posebno doma med otroki.

Prvi sedi na dvorišču in pravi: »Daj meni.« Drugi odgovori: »Daj ti meni.«

»Moja žena pa je taka in taka.« Se nikogar pa nisem slišal, da bi rekel: »Naša žena je najboljša. Naša žena pa res ni kaj prida.« Ali pa narobe, kar bi bilo verjetno bolj prav, ker hočem držati z ženami: »Moj mož je nad-se dober. Mojega moža pa ni nikoli doma.« Tu bi moralo biti: »Naših mož pa ni nikoli doma.« Seveda nisem poklican, da bi sodil, kje je resnica. Tako nekako pa bo držalo.

Se dobro se spomnim, kako je pred leti sosedov oče, ki ni mogel prenesti besede, »moje, sina pošteno nasekal po zadnji plati, ko je kar naprej govoril »moj razred«, oče pa mu je dopovedoval, da mora reči »v našem razredu se je zgodilo to in to.« Sinu ni mogel vtepti v glavo te enostavne slovnice, ki pa je bila v bistvu že začetek žoljenske filozofije, ki se začne in konča pri našem in mojem. Kakor sem že rekel, mu ves pouk ni prav nič koristil. Zato sta bila v tem pogledu tudi vedno sprta. Oče se je vdal v usodo in

rekel, da ga bo o tem že poučilo življenje.

»Vsa bova mokra, če se ne bova pre-maknila bolj pod streho.«

»Nič ne misli slabega,« je odvrnil, »samo zadnje čase ga nič ne razumem. Ko sem ga zadnjič poslušal na seji upravnega odbora, je kar naprej govoril o »moji tovarni. Potem so prišli na vrsto

sem še posebej zaostriš posluh. Naj mi tega nihče ne zameri. Tudi sam moram reči, da ne smatram, da bi bila to ne vem kakšna velika slabost. Toda tega bi ne bilo treba slišati, vsaj v naši družbi ne, ker je to res le samo osebna razpada.

Bilo je o brutoproduktu tovarne. Saj to ni nič novega, da se danes na vseh mogočih straneh razpravlja o kreditih, o brutoproduktu, o plačah, o kreditih, dolgoročnih, kratkoročnih, in sedaj, kakor pravijo, bomo uvedli še srednjeročne, ki bodo menda podjetej mes dobrodošli. Torej naj živijo, še mimogrede, še srednjeročni krediti.

»Veste, brutoprodukt moje tovarne znaša toliko in toliko milijard.« Temu preemu »moju« sem še bolj prisluhnil, ker sem pričakoval naslednjega. Ni ga bilo treba dolgo čakati.

»Zaprosil sem za toliko in toliko milijonov kredita. Vsega mi niso odobrili, čeprav sem jim rekel, če mi ne dajo kredita, naj mi raje vzamejo tovarno.«

Zraven sem pomislil na tiste, ki so bili tako srečni, da so jim odpisali dolgove, ker jih niso mogli vseh odplačati. Na to me je navedla njegova naslednja misel.

No, tako smo se še naprej pogovarjali in zvedeli vrsto zanimivih zadev. Seveda pa je bila v tem razgovoru cela vrsta »mojev«, ki me sedaj niso več presenečali. S to razpašenostjo besede »moj, moja, moje« in v oseh mogočih drugih oblikah z istim pomenom, sem se pozneje še dostikrat srečal.

Končno pa moramo vsi skupaj priznati, da ni nič nenavadnega, če se je kaj takega pojavilo. Res, tega ni veliko. Dovolj pa je, če je samo nekaj takih primerov.

Torej mora biti rečeno: »Naša tovarna.« »Naši delavci.« »Kredit, ki smo ga najeli,« in tako naprej.

Resnici na ljubo pa moram povedati še to: ko sem stopil s to reportažo v uredništvo, sem našel urednika, ki je stal pri telefonu in se najbrže menil z urednikom drugega časopisa.

»Kaj imaš za uvodnik?« »Odgovora nisem slišal.« »Veš, jaz pa to in to.« »Spet nisem slišal odgovora.« »Jutri pa mislim objavit to in to.«

Nasmehnil sem se, hitro stopil v sosednjo sobo in dopisal še ta razgovor. Potem sem mu ga izročil. Stal sem poleg njega, ko je bral. Cakal sem, kaj bo rekel.

»Vse v redu.« »Torej ostane pri našem.«

»Vse v redu.« »Torej ostane pri našem.«

»Vse v redu.« »Torej ostane pri našem.«

»Vse v redu.« »Torej ostane pri našem.«

»Vse v redu.« »Torej ostane pri našem.«

»Vse v redu.« »Torej ostane pri našem.«

»Vse v redu.« »Torej ostane pri našem.«

»Vse v redu.« »Torej ostane pri našem.«

»Vse v redu.« »Torej ostane pri našem.«

Vzdolž Cankarjeve ceste je več tisoč ljudi z zanimanjem gledalo modne modele

Vojko Novak

Od vsepovsod

CELJE: Na več mestih v Celju so še lo- kal, v katerih so vsa leta po vojni...

Podjetje Elektro Celje bo tudi le- to nadaljevalo opremiti na novo...

CELJSKA Zlatarena je največje pod- jetje v državi, ki ima razno...

MOZIRJE: Kmetijske zadruge v moziški ob- čini se bodo letos posebno bavile...

ŠMARJE PRI JELSAH: Šmarska mladina je napravila...

VELIKE LAŠČE: v povojnih letih so v velikolaški...

JESENICE: Letos bodo na Jesenicah gradili...

PIRAN: Podjetje RIBIC v Piranu namerava...

»ŠTIRJE GROBIJANI«

osvojili Trbovlje

V pravcati poplavi najrazlič- nejših kulturnih prireditev, ki se...

Obnova kina »Union« v Celju

Načrt o obnovi kina »Union« v Celju bo v aprilu uresničen. Zred dnevi so kino zaprli in...

Dve hudi nesreči na Jesenicah

V petek popoldne se je v martinarni jeseniški železarni hudo ponesrečil...

Samomor 50-letnega železničarja

V soboto zvečer so našli v svoji sobi 50-letnega železničarja Lovra Stigraja...

Smrtna nesreča kolesarja

Z ozirom na statistične podatke o pro- metnih nezgodah je možno ugotoviti...

Otrok povzročil požar

V soboto 8. t. m. okrog 10.30 sta za- čela goret v Lazah pri Uršnih solih...

zabnem doživljanju. Ljubljanske Opera je prišla v goste z Volf-Ferrarijevo glasbeno komedijo...

Kakšno veljavo ima ta blesteča in igraiva opera v glasbenem svetu, je znano. Ni ne težka, ne...

SEM IN TJA PO PTUJU

NOVE NALOGE POKLINCNE POSVETOVALNICE

Poklincna svetovalnica v Ptujju ima le- tosnjo precejšnjo nalogo. Predvsem namerava...

ZANIMIVA ODKRITJA V PTUJSKEM MUZEJU

Pri odprtju muzeja v Ptujju je v zgradbi nekdanjega dominikanskega samo- stana...

bo najbrž razvijalo domneve, kako je bila prvotno zidana dominikanska cerkev...

KMETIJSKO GOSPODARJE ŠOLE SE ZAKLJUČUJEJO

Kmetijsko gospodarske šole v ptuj- skem okraju zaključujejo pouk. Pred dnevi...

NOVI PEVSKI ZBOR BO NASTOPIL

V ponedeljek 8. t. m. bo v Narod- nem domu nastopil moški zbor obrtno- trgovskega posvetnega društva v Ptujju...

POMLADNE POTI

Pomlad, brneči čmrlji, poti po daljnji in bližnji oko- lici Ljubljane • Skrbi so pustili doma • Motorizi- rani weekend poraja velike želje

Vzhajajoče sonce je raz- teplo zadnje meglico in čisto nebo se razpreza nad našim me- stom...

TURISTI, ALPINISTI IN DRUGI... ISTI • Pred Figovcem je vse živo. Smarnogorski, katarinski popot- niki oblegajo avtobus...

Na postaji je živo kot vedno. Danes so se vsakodnevnim pot- nikom pridružili smučarji, alpi- nisti in planinci...

ČMRLJI SO ZABRENČALI V POMLADNI DAN

V današnji dobi so motor- na kolesa velika »moda«. Ven- dar je pot do njega težka...

niki, punkli, krušnjaki oborože- ni se pritožajo kot za stavo, vsakdo bi hotel biti prvi, da ne bi zamudil trenutka prelepe ne- delje.

Otroci so kot živo srebro, skačejo in otipavajo zeleni avto- bus, ki naj bi bil nov. Pa ga pokriva štirinajstredni prah...

de avtomobilske industrije so sanje neredkih ljudi. Marsikdo si pritrjuje od ust, pozabi na kino, gledališče, zabave, gostil- no, oblaci se skromno (če bi ži- veli v proči Afriki, ki ne pozna evropskih moralnih predsodkov...

Mlad zakonski par ni ravnal nič drugače: parčeval je in se skromno oblačil, tri dolge me- sece iskal žiranta za posojilo, dokler ni njihova drovarnica sprejela rdečega in plavega čmrlja.

Danes gresta na prvi izlet. Popeljala se bosta po beli cesti in za nekaj ur pozabila na službo, znanec, prijatelj in skrbi.

NESKALJEN POGLED

Rožnik ali Cankarjev vrh? Saj je vseeno. Cankar ga je ljubil in rožniške poti so bile njegove bele ceste, brez kanto- nov in krivice. Postavili so mu spomenik, uredili sobo, da lahko vidimo, kje je delal človek, ki je Slovcem poklonil toliko le- pega in dobrega...

Dan ugaša in ljudje se vračajo na svoje domove. Zagoreli, prijeto utrjeni veselo pozdravljajo Ljubljano. Dan jih je nasitil s toliko lepoto, da si želi- lijo postelje in okrepilnega sna. Ura je odbila doanajst. Z zadnjim udarcem ure je napočil delovni dan.

Saša Kralj

Ta teden pred ljubljanskim sodiščem

Danes se bo začela glavna obravnavna proti osmim uslužbenecem Kmetijske zadruge v Dobrunjah, ki so obtoženi, da so tako gospodarili, da je nastala precejšnja gospodarska škoda...

V sredo bo kar več obravnava. Prva bo stopila pred sodnike Mar- ja K. iz Logatca zaradi hudih te- lesnih poškodb, ki jih je prizadela sosedu. Nadaljevala se bo že večkrat preložena obravnavna milinarja M. O. iz Ljubljane in dveh uslužbenec Milnske industrije M. L. in A. G., ki jih dobi javni tožilec razen po- nareditve uradnih listin še nevnestega opravljanja službe in poverbe.

Rudolf Oseli s Primskovega pri Kranju, ki je bil zaradi tatvine že večkrat obsojen, bo moral v terek ponovno na zatožni klopi.

Kakor Oseli, tako je bil tudi Franc Debevo iz Laz pri Borovnicah zaradi tatvine že večkrat pred sodniki. To pot se bo zagovarjal, ker je vzel denarnico, ki jo je izgubil neki kmet pred gostino KZ v Borovnicah in v kateri je bilo 10.000 din. K temu ka- znivemu dejanju pa se je pridružil še krivica ovdaja, ki jo je podal pred organi notranje uprave, da mu je neznanji storilec vzel v restavraciji »Slavija« v Ljubljani denarnico z 12.000 din gotovine in dokumenti.

Tatvina bo spravila v četrtke pred kazenski senat okrožnega sodišča tudi Jožeta M. iz Viševca. Tega dne bo obravnavalo sodišče tudi malo- marno vojnjo šoferja I. B. iz Ljub- ljane, ker je vozil po poledeneli ce- sti s preveliko hitrostjo, zaradi česar je avtomobil pri zaviranju vrgel čez rob ceste, pri čemer je bil eden iz- med potnikov hudo poškodovan, drugi pa je le po naključju odnesel.

Antona B., toferja iz Valburge, obtožuje javni tožilec napeljevanja k poverbe, ker je na letališču v Ljub- ljani pregovoril nekega taktar še ak- tivnega oficirja, da je prodal štiri avtomobilske gume. Severin S., bivši namestnik Kova- vinske industrije na Igu, je še za

svofega službovanja pokazal nepo- šten odnos do družbenega premo- žja, ker je poveril za 234.755 din raznega materiala, zlorabil pa je tudi uradni položaj skladiščnika in po- naredil uradne listine. Zadeva je že starejšega datuma, ker je obtožena moral pregledati še izvedenec psi- hiatra in podati mnenje o njegovi kazenski odgovornosti za storjena dejanja.

Kazenska zadeva proti L. T. in I. S. je bila razsojena že lani junija, vendar pa je bilo Vrhovno sodišče mnenja, da takrat dejanski stan ka- znivnega dejanja zlorabe uradnega po- ložaja in protipravnega odvzema avo- bode, ki naj bi ju bila zagrešila kot miličnika, še ni bil dovoljno poja- snjen. Zato bo v četrtke ponovna obravnavna.

Vrhovno sodišče je razveljavilo iz enakih razlogov tudi sodbo Okrožne- ga sodišča, s katero je bil obsojen F. P., da je s srpom udaril svojega sosedu tako po roki, da so mu jo morali v bolnišnici odrezati. Ponovna obravnavna bo v petek.

Za zaključek tedna se bosta pa v soboto srečala z roko pravice še J. Z. iz Ljubljane, zaradi ogrožanja javnega prometa in A. K. iz Anho- vega, zaradi velike tatvine.

18. marca smo poročali, da je ob- tožen industrijski tehnik J. J. iz Medvod. Razprave ni bilo, ker je javni tožilec umaknil obtožnico.

Dan ugaša in ljudje se vračajo na svoje domove. Zagoreli, prijeto utrjeni veselo pozdravljajo Ljubljano. Dan jih je nasitil s toliko lepoto, da si želi- lijo postelje in okrepilnega sna. Ura je odbila doanajst. Z zadnjim udarcem ure je napočil delovni dan.

Saša Kralj

MOŽ Sloan Wilson V SIVEM

Vse je kazalo, da s spanjem ne bo nič več, zato je Tom vstal, se odmajal v kopalnico in se menjaju lonca za kavo. Prijetno je dišala. V kuhinji je bila miza že pogrnjena za zajtrk.

lino. Povabili bomo prijatelje, da bomo kaj za- peli. Preveč smo zanemarjali razvedrilo v dru- žinskem krogu.

Tom si je sam nalil veliko skodelico kave. »Televizijo bom potreboval zaradi službe.«

Betsy mu namenoma ni odgovorila. »Ne bomo več imeli kondenziranega mleka. Uporabljaj bo- mo mleko v prahu in prihranila dva dolarja in četrt.«

»Ta je pa dobra!«

»Peter!« je vzkliknila Betsy. »Petruku se ni prav nič mudilo, kar pol steklenice sirupa si je prav počasi zlijl na kos prepečenca. Kroznik je bil poln, sirup je kapljal na tla. »Saj veš, da tega ne smeš!«

»Ne bodi krivična,« je rekla Janey. »Zgodilo se mu je pač.«

»Ni bilo naključje,« je rekla Barbka. »Name- noma je to naredil. Videla sem ga.«

Trije mali so stekli k avtu. Med vožnjo na postajo se je Betsy držala nenavdno pokonci. Ko so se ustavili pred postajnim poslopjem, so opa- zili le malo avtomobilov. Čakali so še deset mi- nut. Molče so sedeli.

»Gotovo si misliš, da se mi je zmešalo, ali ne?« je iznenada vprašala Betsy.

»Malce sem zmeden.«

»Poslej moramo urejevati vse tako, kot se nam zdi najbolj prav,« je rekla. »Težke naloge nas čakajo, zato je najbolje, da začnemo že zdaj.«

Poljubil jo je in stopil po časopis. V oddelku je bilo hladno in tiho. Zavajali se je na sedež, obložen z modrim baržunom. Okrog njega so se- deli potniki, vsak zase je tiho bral časopis. Tom je razgrnil jutranji list in prebral dolgo poročilo o pogajanjih za premirje na Koreji. Komentar je ugibal, ali bo Rusija izdelala vodikovo bombo in jo potem vrгла na ZDA. Tom je zganil list in se zagledal skozi okno na predmestno postajo. Vprašal se je, kako bo kaj šlo delo z Ogdonom in Hopkinsom. Ali bo Betsy uspela s svojimi na- črti? Kaj bo potem, če mu bo Hopkins odpovedal in bo Betsy v svoji trgovini z nepremičninami do- živela polom?

»Saj ni važno!« Te besede so se mu tako iz- razito prikradle v glavo, da se mu je zdelo, kakor da jih je nekdo poglasno izgovoril tik ob nje- govem ušesu. »Saj se nič ne dogaja.«

Stavek se mu je začrtal globoko v zavest. Iz- nenada je čutil, da tista znana napetost popuša. Kar olajšano je dihal. Bomo že videli, kako se bo vse razvijalo. Iznenada je začutil, da se mora smejeti. Mož, ki mu je sedel nasproti, ga je sum- ljivo pogledal iznad svojega časopisa, zato se je Tom obrnil proti oknu. Sonce se je lesketalo na tračnicah.

Med vojno je bila ta misel zanj vodilna, prav- zaprav je imela vsa vojna leta poseben čar. Pred skokom iz letala je čutil vselej silovito napetost. Brž ko je izvedel, kdaj bo spet skočil, se je naj- prej spomnil Betsy in mu je bilo zelo žal. Pred oči si je pričaral podobo poštnega sla, ki izroča ženi brzojavko s takimle začetkom: »Vojno mi- nistrstvo vam z obžalovanjem sporoča...« Betsy bi odprla brzojavko, nato pa bi stekla po stop- nicah v veliko spalnico babičine hiše. Babica bi pogledala brzojavko in rekla: »Lahko si ponosna. Umr! je za domovino!« Potem pa bi Betsy začela preklinjati. V duhu jo je Tom pogosto videl, kako strmi v babico, kako joka in prisega, prav kot je to delala pred davnimi leti njegova mati.

Tik pred vojaško nalogo se je ta privid vselej umaknil drugemu. Tomu je prišlo na misel, da ne bo nikoli več spal pri Betsy, da ne bo nikdar več pil mrzlega piva in jedel govejih zrezkov, ki jih ima tako rad. Potem se mu je zazdelo, da se mu bo zdaj zdaj zmešalo.

Ko si je nataknil padalo in se »vpregel«, kakor so temu pravili v enoti, se je tako smilil samemu sebi, da so se tega nalezli še vsi drugi. Pokveka, je takrat ugotavljal. Vojaki so sedeli v globokih sedežih na obeh straneh prehoda sredi letala. Prav tako brez izraza so bili njihovi obrazi, kot so brez izraza lica potnikov v tem lokalnem vlaku, le s to razliko, da med vojno niso držali časopisov v rokah. Tom je pogosto sedel prav tako brez izraza kot vsi drugi. Ves čas je razmišljal o celi četi fantov, ki so raznašali sožalna pisma vojnega ministrstva. Takrat v letalu je poslušal, kako so se ljudje pogovarjali o slutnji smrti. Vselej, ka- dar je tega ali onega zares doletelo, so drugi ugotavljali: nekomu je že vnaprej povedal, da bo padel. Toma pa je vsa vojna leta spremljala slut- nja smrti.

»Saj ni važno!«

DNEVNE NOVICE

Zarjenje rezervnih oficirjev ju-
pustarstva, pododbor »24 talcev«, Ljub-
ljana, vabi vse rezervne oficirje in
podoficirje svojega področja ter čla-
ne njihovih družin na večer filmov:
»Miri je Moša Pijade«, ki bo v po-
nedeljek, 8. aprila 1957 ob 19.30 v dvo-
razni SZDL, Zarnikova 3. — Odbor.

Recepti za nego lica! Redno uporabi-
šaj za nego kože samo kvalitetno
masno kremo »ULTRAGIN«-»Sport«.
Dobri jo v vseh parfumerijah.

90% madežev na obliki je mast-
nih. FLEX čisti vse madeže in masti,
voda, maza itd. FLEX moraš imeti
črna in na poti.

MASTNE MADEŽE ČISTI
Cisten
ZAHTEVAJTE GA V SVOJI TRGOVINI

GLEDALISCA
SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
DRAMA

Ponedeljek, 8. aprila ob 20: v Operi:
De Rojas: »Celestina«. Gostovanje
državnega gledališča iz Lodza. Iz-
ven in za podelželje. Vstopnice so
še v prodaji.
Torek, 9. aprila ob 20: Anouilh: »An-
tigon«. Gostovanje Državnega gleda-
lišča iz Lodza. Izven in za podel-
želje. Vstopnice so še v prodaji.
Sreda, 10. aprila ob 19: Zapolška:
»Moralna gospa Duiska«. Gostovanje
državnega gledališča iz Lodza. —
Ditajska predstava ter izven in za
podelželje. Vstopnice so še v pro-
daji.
Ob 20: Brecht: »Kavkaški krog s
kredo«. Abonma A.
Četrtek, 11. aprila ob 20: v Operi:
De Rojas: »Celestina«. Gostovanje
državnega gledališča iz Lodza. Iz-
ven in za podelželje. Vstopnice so
še v prodaji.
Petek, 12. aprila ob 20: Priestley:
»Odranite norca«. Premiera.
Sobota, 13. aprila ob 20: Priestley:
»Odranite norca«. Abonma E.
Nedelja, 14. aprila ob 15: Axelrod:
»Sedem let skomine«. Izven in za
podelželje.
Ob 20: Priestley: »Odranite nor-
ca«. Izven in za podelželje.

Zaradi tehničnih ovir današnja po-
podatna predstava »Moralna gospa
Duiska« odpade in ostane Drama danes
popolnoma zaprta. Razpored ostalih
predstav je neizpremenjen.
Za vse predstave poljskega Držav-
nega gledališča iz Lodza so vstopnice
izpraznjene. Za razumevanje
predstav bodo obiskovalcem na voljo
nem gledališkem listu, ki je že v pro-
daji pri bujeterjih in Drami in pri
dnevni blaginji v Operi za ceno 20 din.
Drama bo imela osmo premiero v
sezoni v soboto, 13. aprila. Prvič bo
v Jugoslaviji uprizorjena najnovejša
»Moralna gospa Duiska«.
»Moralna gospa Duiska«.
Dela je prevedel Matej
arh. Viktor Molka, silkarica kostu-
mno in voditeljica glasbeno in
vokalno je predstavo opremil Marjan
Neubauer, koreograf je dr. Henrik
ka Grlova, Boris Kralj, Janez Roha-
branko Gregorin, Stane Cesnik,
Furijan, Mira Danilova, Duša Počka-
jeva, Dušan Skedi, Anton Homar.

OPERA
Ponedeljek, 8. aprila ob 20: Gosto-
vanje poljskega Državnega gleda-
lišča iz Lodza: De Rojas: »Cele-
stina«.
Torek, 9. aprila ob 19.30: G. Verdi:
»Otello«. Gostovanje Josipa Go-
sita. Abonma B.
Sreda, 10. aprila ob 19.30: Baletni ve-
čer: Händel: »Lubezen in pravda«,
»Pia Mikar: »Plesalec v sponah«,
»V. Ukmar: »Lepa Vida«. Abonma
red U.
Četrtek, 11. aprila ob 14.30: Puccini:
»Madame Butterfly«. Zaključena
predstava za gimnazijo Kamnik.
Ob 20: De Rojas: »Celestina«. Go-
stovanje poljskega državnega gle-
dališča iz Lodza.
Sobota, 13. aprila ob 19.30: Cajkovski:
»Svobodje jezera«. Abonma red K.
Nedelja, 14. aprila ob 19.30: Offen-
bach: »Hoffmannove pripovedke«.
Izven in za podelželje.

ZAHVALA
Ob bridki izgubi našega moža, očeta, starega očeta in brata

FRANCA MIRTČA
se pristržno zahvaljujem vsem, ki so dragega pokojnika spre-
mili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujem se vsem darovalcem
cvetja in pevcem. Posebno se zahvaljujem kolektivu Ljudske
pravice za venec in soustvovanje. Mnogo zahvale smo dolžni
tov. dr. Orlu, ki mi je skozi dolga leta lajšal trpljenje v času
njegove bolezni.
Ljubljana, dne 6. aprila 1957.
Zalujoča žena, otroci z družinami,
brata in sestra

GRADBENO PODJETJE
»OBNOVA« IZOLA
razpisuje delovni mesti za
dva gradbena tehnika
Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem
pravilniku. Prednost imajo kandidati s pooblastili za vodenje
gradbenih del.
Samske sobe ali družinska stanovanja zagotovljena.
Ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitov ter z dokazili
o strokovnosti dostavite na naslov GRADBENO PODJETJE
»OBNOVA« — IZOLA.
1001

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaža
Ponedeljek, 8. aprila ob 20.30: Umet-
niško pripovedovanje Cankarjevih
del. Abonma TSS II.
Torek, 9. aprila ob 20: Umetniško pri-
povedovanje Cankarjevih del.
Abonma LMS I;
ob 20: Cankar-Smerdu: »Martin
Kacur«. Gostovanje v Beogradu.
Sreda, 10. aprila ob 20: Umetniško
pripovedovanje Cankarjevih del.
Abonma LMS II;
ob 13: »Večer v čitalnici« — Vil-
harjeve šaloiigre. — Gostovanje v
Beogradu;
ob 20: M. Gorki: »Malomešani«.
Izven. Gostovanje v Beogradu.
Četrtek, 11. aprila ob 20: Umetniško
pripovedovanje Cankarjevih del.
Abonma TSS I.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Mestni dom
Četrtek, 11. aprila ob 20: Ogrinc: »Kje
je meja«, veseloigra. — A. T. Lin-
hart: »Županova Miska«, komedija.
Gostovanje v Zg. Siški v domu
»Svobode«. Prodaja vstopnic v Zg.
Siški v domu »Svobode«.
Sobota, 13. aprila ob 20: L. Bobič:
»Družina Blo«, komedija. Izven.
Nedelja, 14. aprila ob 16: Grimm-
Skufca: »Janko in Metka«, pravi-
ljna igra z godbo, petjem in ple-
som. Popoldanska predstava. Izv.
ob 20: L. Bobič: »Družina Blo«,
komedija. Večerna predstava. Izv.
Predprodaja vstopnic v Mestnem
domu, rezerviranje telefon 32-880.

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Križanke, Vitška dvorana
Torek, 9. aprila ob 20: Platon-Sovrte:
»Poslednji dnevi Sokrata«.
Opozarjamo občinstvo, da je to ena
zadnjih predstav. Vstopnice so v pro-
daji pri gledališki blaginji v Križan-
kah (tel. 31-472) dnevno od 10-12 in
od 18-20.

Male oglase,
osmrtnice
in zahvale
za »LJUDSKO PRAVICO«
sprejemajo vse pošte v Slo-
veniji • Poslužujte se PTT
uslug!

VESTI IZ KRANJA
PRESENOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Ponedeljek, 8. aprila ob 16: Večer
sodobne odrske neme igre. — Kri-
stina in Tina Piccoli. — Za gim-
nazije Kranj MIM.
Torek, 9. aprila ob 20: William Inge:
»Autobusna postaja«. Komedija.
Sreda, 10. aprila ob 20: Večer sodob-
ne neme odrske igre. — Kristina
in Tina Piccoli. Izven MIM.
Četrtek, 11. aprila ob 16: William In-
ge: »Autobusna postaja«. — Zaključ-
ena predstava za sindikat tovarne
»Iskra«. Kranj.
Petek, 12. aprila ob 16 in 20: Ronald
Delderfield: »Visok je zid«. — Gosto-
vanje v zdravilišču Golnik.
Sobota, 13. aprila ob 20: Alojz Re-
mec: »Magda«. Gostovanje v Kropi.
Izven.
Nedelja, 14. aprila ob 16 in 20: A.
Remec: »Magda«. Izven. Gostova-
nje v Zeleznicah.

KINO
»STORZIC«: Francoski film: »Ma-
rijana moje mladosti«. Predstave ob
16, 18 in 20.
2 BLEDA
KINO
Ameriški film: »Na apaki meji«. Predstava ob 20. V glavni vlogi John Wayne, Henry Fonda, Shirley Temple in Pedro Armendariz.
2 JESEMIC IN OKOLICE
Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Avgust Tancar. Gospo-
svetska cesta. **KINO**
»RADIO«: Amer. film: »Plamen opoldne«. Predstavi ob 18 in 20.
»PLAVZ«: Zaprti.
KOROSKA BELA: Amer. film: »Bell jorgovan«. Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi Jeanette Mac Donald in Eddie Nelson. Samo danes!

MARIBORSKE VESTI
DEŽURNA LEKARNA
Ponedeljek, dne 8. aprila: lekarna
»Planinka«, Glavni trg 20.
Torek, dne 9. aprila: lekarna
»Pri gradu«, Partizanska cesta 1.

KINO
PARTIZAN: Sovj. barvni film: »Vo-
jak Ivan Brovkin«.
UDARNIK: Ital. barvni film: »Giu-
seppe Verdi«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Ponedeljek, 8. aprila ob 19.30: Ander-
son: »Caj in simpatija«. Gostova-
nje SNG iz Trsta. Izven.
Torek, 9. aprila ob 19.30: Salacrou:
»Zgodba za smeh«. — Gostovanje
SNG iz Trsta. Izven.

CELJSKE VESTI
CELJSKO GLEDALIŠČE
Ponedeljek, 8. aprila ob 20: Richard
Nash: Vremetar. Gostovanje v
Zalcu.
Torek, 9. aprila ob 15.30: Diego Fab-
bri: Zapeljivec. III. šolski;
ob 20: Diego Fabbri: Zapeljivec.
Red terek.
Sreda, 10. aprila ob 16: Diego Fabbri:
Zapeljivec. II. šolski.
Četrtek, 11. aprila ob 20: Diego Fab-
bri: Zapeljivec. Red četrtek.
Petek, 12. aprila ob 16: Diego Fabbri:
Zapeljivec. I. šolski.
Sobota, 13. aprila ob 16 in ob 20:
Miloš Mikeln: Petra Seme pozna
porka. — Gostovanje v Mestnem
gledališču v Ljubljani.
Nedelja, 14. aprila ob 15.30: Stefan
Zweig: Volpone. Red nedelja in
izven.
Ponedeljek, 15. aprila ob 17: Stefan
Zweig: Volpone. Zaključena pred-
stava za železnice.
Sreda, 17. aprila ob 18 in ob 20: Jean
Anouilh: Antigona. Gostovanje Za-
grebskega dramskega gledališča.
Četrtek, 18. aprila ob 19.30: Stefan
Zweig: Volpone. — Gostovanje v
Vojniku.
Petek, 19. aprila ob 20: Stefan Zweig:
Volpone. Gostovanje v Laškem.
Sobota, 20. aprila ob 20: Diego Fabbri:
Zapeljivec. Red sobota in izven.

KINO
»UNION«: Zaprte zaradi preure-
ditve.
»METROPOL«: Amer. barvni film:
»Houdini«. V glavni vlogi Tony Cur-
tis in Janet Leigh.

VESTI IZ VRBOVELJ
KINO
»DELAJSKI DOM«: Amer. film:
»Ne kot tujec«. V glavni vlogi Robert
Mitchum, Olivia de Havilland in
Frank Sinatra.
»SVOBODA«: Trbovlje II.: Ameri-
ški film: »Weekend v Valdofu«.

DROBNI OGLASI
STANOVANJE, enosobno, suno in
sončno, v Polju pri Ljubljani, zame-
njam za enako, večje ali tudi
za veliko sobo v Ljubljani. Ponud-
be pošljite v upravo LP pod »Sta-
novanje«. 598
Uprava splošne bolnišnice v Slo-
venjem Gradcu razpisuje mesto
materialnega knjigovodje
Pogoji: Dovoljena popolna srednja
šola ali tej enaki izobrazba.
Prednost imajo samski možiki.
Samsko stanovanje in hrana sta
v zavodu zagotovljena.
Prošnje naslovite na Upravo splo-
šne bolnišnice Slovenj Gradec do
28. aprila 1957.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
CELJE
razpisuje delovno mesto za
referenta za agrarno
reformo
z dokončano pravno fakulteto in
5-letno prakso, ali pa popol-
no srednjo šolo z daljšo prakso
v upravnopravnih poslih.
Plača po predpisih in do-
polnilna plača.
Kolkovane prošnje z življe-
njepisom pošljite na Okrajni
ljudski odbor Celje do 1. ma-
ja 1957.

RADIO LJUBLJANA
Spored za ponedeljek, 8. aprila
5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslu-
šalci (pester glasbeni spored) — 6.30
do 6.40 Reklame in obvestila — 7.10
Zabavni zvoki — vmes ob 7.20-7.25
Naš jedilnik — 8.00 Zaključek oddaje
— 11.00 Uvodni takti — 11.05 Radijska
šola za srednjo stopnjo — Jože Beve:
Mladi zapravilci — 11.35 Slovenska
narodna za glas in klavir — 12.00
Opoidanski koncertni spored — 12.30
Kmetijski nasveti — ing. Jože Spar-
ring: Prepričajmo se o veliki vred-
nosti soje — 12.40 Igra Mariborski in-
strumentalni ansambel — 13.15 Pisan
spored zabavnih melodij — 14.05 Ra-
dijska šola za višjo stopnjo — Slavko
Tiran: Gunarjev nasmeh — 14.35 Nasi
poslušalci čestitajo in pozdravljajo
— 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame
— 15.40 Utrinki iz literature —
Slavko Janevski: Konj, velik kakor
usoda — 16.00 V svetu opernih melo-
dij — 17.10 Iz naših kolektivov — 17.30
Zabavna in plesna glasba na tekočem
traku — 18.00 Kulturni pregledi
16.15 Partizanske pesmi — 18.40 Mla-
dinska oddaja — 19.00 Zabavna glasba,
vmes reklame — 19.30 Radijski dne-
vnik — 20.00 Simfonični koncert orke-
stra Slov. filharmonije — 22.15 Jazz-
cocktail — 22.15 Glasbena medigra —
UKV — 22.20 Mednar. radijska univerza
— ing. Milan Vidmar: Transformatorji
in daljnovid — 22.40-23.00 Nočna se-
renada — 23.00-24.00 Oddaja za tujino
— na valu 327,1m (prenos iz Zagreba).

II. program
8.00 Poročila — 8.05 Jutranji di-
vertimento — 9.00 Sodobna arabska
književnost — 9.30 Iz umetniškega
življenja slavni solisti: pianist Ar-
tur Rubinstein — 10.00 Napoved časa
in poročila — 10.10-11.00 Za staro in
mlado (spored lahke in zabavne glas-
be) — 12.30 Melodije v gosjem redu
— 13.00 Napoved časa, poročila in re-
menska napoved — 13.10 Po svetu v
glasbi — 14.20 Ljubljanska kronika in
obvestila — 14.35 Slavni virtuoz igrajo
— 15.00-15.15 Napoved časa, poročila
in vremenska napoved — 22.15 Glas-
bena medigra — 22.20 Mednarodna ra-
dijska univerza — ing. Milan Vidmar:
Transformatorji in daljnovid — 22.40
do 23.00 Nočna serenada.

IZ PTUJA
OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ
Sreda, 10. aprila ob 20: J. B. Priest-
ley: Nevarni ovinek. Premiera. —
Režija: Ranko Košak. Abonma red:
Premierski. Izven.
Četrtek, 11. aprila ob 20: J. B. Priest-
ley: Nevarni ovinek. — Red B in
izven.
Sobota, 13. aprila ob 20: J. B. Priest-
ley: Nevarni ovinek. — Red A in
izven.
Nedelja, 14. aprila ob 15: F. Roger:
Trile fantje in eno dekle. — Za
podelželje.
Torek, 15. aprila ob 16: J. B. Priest-
ley: Nevarni ovinek. Red LMS-I.
Četrtek, 18. aprila ob 16: J. B. Priest-
ley: Nevarni ovinek. Red LMS-II.

Rudniki in topilnica
antimona in svinca
Zajača
razpisuje
natečaj za:
• več inženirjev tehnolo-
gov ali kemikov
• več tehnikov tehnolo-
ške stroke
• dva jamska merilca
Stanovanja za samce in
družinska stanovanja zago-
tovljena.
Plača po tarifnem pravil-
niku podjetja.
Prošnje s kratkim opisom
dosedanjega dela pošljite
na zgornji naslov najkasne-
je do 20. aprila letos.
Nastop službe takoj ali
po dogovoru. 1141

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Premiera amer. barvnega filma

»BOSONOGA GROFICA«

Brez tednika. — Predstava samo
ob 16. V glavni vlogi Ava Gardner,
Humphrey Bogart, Rossano Brazzi
in Edmond O'Brien. Prodaja vstop-
nic od 9.30-11 ter od 14 dalje.

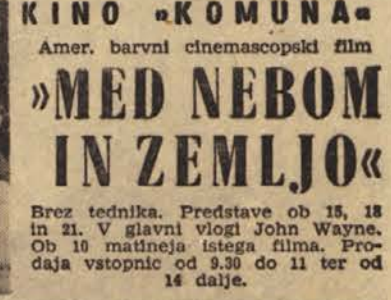

KINO »KOMUNA«

Amer. barvni cinemascope film

»MED NEBOM IN ZEMLJO«

Brez tednika. Predstave ob 15, 18
in 21. V glavni vlogi John Wayne.
Ob 10 matineja istega filma. Pro-
daja vstopnic od 9.30 do 11 ter od
14 dalje.

KINO »SLOGA«: Amer. barvni film:

»Overland Pacific«. Tednik: Film-
ske novosti št. 14. Predstave ob 15,
17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega
filma.
KINO »VIC«: Ital. film: »V znamenju
Venere«. Predstave ob 15, 17, 19
in 21. V glavni vlogi Sofia Loren
in Vittorio de Sica.
Prodaja vstopnic v obeh kinema-
tografih od 9.30-11 in od 14 dalje.
za matinejo v kinu »Sloga« pa od
9 dalje.
KINO »SOCA«: Amer. film: »Upor
na Indij Bountys«. Predstavi ob 17
in 20. V glavni vlogi Clark Gable.

Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.
Opozorilo: Zaradi velikega zanimanja
bodo od 9. aprila dalje matineje v kinu
»Union«, kjer bomo lahko predvajali tudi
filme za široko platno.
MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 5,
predvaja ameriški film: »Harlem
zmaga«. Predstavi ob 10 in 15.
Danes zadnjikrat. Jutri bo na spo-
redu ameriški film: »Borec«.
KINO »LITOSTROJ«: Amer. barvni
film: »Karneval v Texasu«. Pred-
stava ob 20. Tednik: Filmske no-
vosti št. 13. Prodaja vstopnic uro
pred pričetkom predstave.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film

Beg iz trdnjave

Tednik. V glavni vlogi William Hol-
den in Eleanor Parker. Predstave
ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od
15 dalje. — Danes zadnjikrat. Jutri
jugoslovanski film »Zasledovanje«.

KINO »SISKA«

Ameriški barvni film

»SHANE«

V glavni vlogi Alan Ladd in Jean
Arthur. Predstave ob 16, 18 in 20.
Prodaja vstopnic od 14 dalje. Na
sporedu samo še danes in jutri.

Komisija za imenovanja v gospodarstvu pri Občinskem
ljudskem odboru Palilula v Beogradu razpisuje natečaj za
imenovanje
DIREKTORJA
Tovarne zdravil »PROLEK« v Beogradu
Ulica 29. novembra 111
POGOJI: Fakultetna izobrazba, prvenstveno farmacevt-
ska, tehnološka ali prirodoslovno-matematična fakulteta —
kemični oddelek, z desetletnim službovanjem v farmacevtski
ali kemični industriji, od tega pet let na vodilnih mestih
v taki industriji — ali izobrazba visokokvalificiranega delavca
s 15-letno prakso v farmacevtski industriji — ali srednja
strokovna izobrazba s 15-letno prakso v farmacevtski in-
dustriji.
Prošnje z življenjepisom izročite osebno Komisiji za ime-
novanja v gospodarstvu pri Občinskem ljudskem odboru
Palilula, Takovska 12, soba 15.
Rok za vlaganje prošnje je sedem dni od dneva objave
tega natečaja. 1162

RAFINERIJA NAFTE SISAK

PRODA:
TELEFONSKO CENTRALO
TELEFONSKO CENTRALO
KAMION ZNAMKE »VOMAG«
VPRAŠAJTE:
Telefon 332 — teleprinter 02-157 — brzojav: Rafinerija nafte Sisak.
Telefonski centrali in kamion si lahko ogledate vsak dan od 7. do
14. ure v Rafineriji.
347

»Siemens & Halske«, Wien, sistem NEHA 24 V, 50 hišnih s petimi
poštnimi priključki s posredovalnim aparatom in izravnalcem —
v brezhibnem stanju
»Mix & Genest«, s 24 hišnimi in 3 poštnimi priključki, s 3 takojš-
njimi spojnimi zvezami in izravnalcem
z Diesel-motorjem 120 KS znamke »Herkules«, nosilnosti 60 ton

RAFINERIJA NAFTE, SISAK

Preden se letala sodobnega civilnega prometa spustijo na letališče pri Capetownu, zaokrožijo se okoli »Levje glave« (hrb na sliki), na katere pobočjih in vzhodju ob morski obali se je razvilo to južnoafriško mesto.

DOLGA IN STRMA JE POT V ZAKONSKI PRISTAN

V ZDA je tudi zato premalo ženinov, ker se mnogi rekruti poročijo z Evropejkami

- V ZDA je že tako premalo ženinov, mnogi pa se poročijo z Evropejkami. Vsako leto se poroči v Angliji okoli 3000 ameriških letalcev. Skupno je v Veliki Britaniji 35.000 pripadnikov ameriških letalskih sil, polovica med njimi jih že pride z zakonskim pristanom na britansko otočje, okoli 3000 pa si jih izbere za žene angleška dekleta.

Odstotek ameriških vojakov, ki se poročijo z dekleti zahodnoevropskih dežel, je v posameznih državah kaj različen. V Angliji je absolutna številka znatno višja kot na primer v Nemčiji in Franciji, zlasti mnogo Američanov pa se je po drugi svetovni vojni poročilo z Italjankami.

Kot povsod drugod se tudi ti mladi ljudje seznanijo v plesni dvorani, pred kinom in na podobnih javnih mestih. Ameriški vojak Brent Bowen je na primer spoznal Angležinjo Margaret Halton na plesu. Dekle, je dve leti

starejše od 20-letnega letalskega rekruta, zaposlena pa je kot delavka na elektronskem oddelku letalske tovarne »De Havilland«. Ima platinasto plave lase, žveči

kletom, ko prispe pozitivno zdravniško spričevalo iz vojaške bolnišnice. Razen tega mora nevesta pod prisego izpovedati in tudi podpisati izjavo, da ni bila nikoli članica kakšne zarotniške tolpe ali celo komunistične partije — v svojem brezglavem strahu pred različnimi »prekucuskimi« idejami gredo Američani do skrajnih nesmislov — šele potem da vojaški poveljnik svoj pisмени pristanek.

Skoraj petina rekrutov v ameriških letalskih oporiščih na britanskem otočju se poroči z Angležinjami ali Irkami. Srečajo se pri plesu ali drugje, kjer se pač shajajo mladi ljudje, potem pa vselej ne zamudijo izleta na londonski Trafalgar Square, kjer prav kot mnogi turisti krmijo znamenite golobe. Na sliki sta Margaret Halton iz Lancashira in Brent Bowen iz Kalifornije.

Po prvem veselju pride leto dni skrb in težav, veliki trenutek pa napoči, ko prinese ženin iz vojašnice vse potrebne listine.

Premalo denarja in preveč

Medtem ko morajo francoski delavci stankati, če si hočejo priboriti nekoliko višje mezde, saj cene v Franciji nenehoma naravščajo, pa nekateri francoski bogataši ne vedo, kaj bi počeli z denarjem.

Eden takšnih je tudi grof Charles de Beistegui, ki je pred nekaj leti povzročil pravcati škandal, ko je priredil v Benetkah »Ples stoletja«. Na ta ples so povabil zgolj milijonarje in kralje, izdatki za maske in kostume pa so nanesli velikanske vsote. Ves evropski tisk je takrat ostro obsodil takšne »podvige« zdolgočasnih bogatašev, videti pa je, da ni to niti najmanj vplivalo na grofa Beisteguija, ki si za vsako ceno prizadeva, da bi bil Ludovik XIV. našega stoletja.

V skladu s to željo si je dal omenjeni grof pred kratkim zgraditi v bližini Versaillesa lastno gledališče v baročnem slogu, ki je okrašeno z modrim in rdečim žametom, zlatimi svečniki in marmorjem. Gledališče, ki bo uprizarjalo posamezna dela samo za izbranec, ima prostora za 250 gledalcev. Na otvoritev je grof Beistegui, ki je med drugim tudi

lastnik najbogatejših zlatih rudnikov v Mehiki, povabil 220 evropskih milijonarjev in aristokratov, vplivnih politikov in najvidnejših umetnikov. Da bi bilo vse v slogu Ludovika XIV., so na otvoritveni predstavi izvajali spored, ki so ga napisali posebej

v ta namen najvidnejši francoski skladatelj in dramatik.

Komentarji, ki jih je dnevni tisk napisal ob tem dogodku, niso bili posebno pristržni, lahko pa si je tudi misliti, kako je sprejel poročila o tem razpisništvu povprečen francoski državljan.

V živalskem vrtu ameriškega mesta Baltimore imajo šimpanzovo samico Betsy, ki se je proslavila kot »abstraktna slikarka«. Po primerni reklami se je našlo kar precej ljudi, ki so na pobudo uprave živalskega vrta kupili slike. Baje bo Betsy uporabila izkupiček za nakup življenjskega druga.

Za dobro voljo

MED SKLADATELJI
Mlad skladatelj je prosil Biničkoga, naj pregleda partituro njegovega novega dela. Binički mu je ugodil, potem pa je povedal, da je skladba slaba in neizvedljiva. Mladi skladatelj je bil na moč užaljen:

»Jamčim vam, da bodo moja dela izvajali, ko bodo vaša že davno pozabljena.«

»Takrat mogoče,« je mirno odgovoril Binički, »prej pa prav gotovo ne.«

TUDI ROBEČ JE VRACUNAN
Pesnik Hamed Hermani je bil doorni norec perzijskega kana Tamerlana. Pogosto mu je krajšal čas s svojimi duhovitimi šalami. Nekoč ga je vprašal gospodar:

»Koliko sem vreden po tvojem mnenju?«

Hermani je nekaj časa razmišljal, nato pa je odgovoril: »Trideset belicev!«

»Bedak, toliko je vreden robec, ki ga držim v roki!«

»Brez skrbi, robec sem že vračunal.«

AKTUALNI BISMARCK
»Neumnost je božji dar, ki ga ne sme nihče zlorabljati.« Tako je odgovoril z Bismarckovimi besedami bivši sovjetski zunanji mi-

nister Šepilov na izjavo zahodnonemškega obrambnega ministra Straussa, češ da združene zahodne sile lahko zbrisejo sovjetsko državo z zemljevida.

ARISTOTEL O SVOJEM ZNANJU

Aristotel, sloviti grški filozof in učitelj Aleksandra Velikega, je odgovarjal na številna vprašanja s preprostim »ne vem.«

»Kralj vam plačuje, zato morate vedeti,« mu je nekoč rekel dvorjan.

»Kralj mi plačuje samo tisto, kar vem, kajti ose njegovo bogastvo bi ne bilo dovolj, če bi hotel plačati tisto, česar ne znam.«

Za krmilom je zaspal na deželni cesti pri nemškem Ostheimu šofer tovornjaka s priklopcem in zdrsnil s 7 m visokega nasipa. Vožilo se je razbilo, 10 prašičev — skupno jih je bilo na kamionu s priklopcem 125 — je obležalo pod razbitinami, drugi pa so si kmalu opomogli od strahu in so se ob prihodu prometne policije že mirno pasli po prvih zelenih poganjkih.

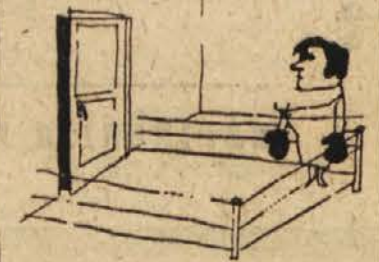

V Jersey Cityju (ZDA) je našla vojaška policija gojenca vojaške šole v hladilnem vagonu, kamor so ga teden dni poprej zaprli kolegi, ki so potem zaradi manevrov pozabili nanj.

Krokodil pred vrati

Neka londonska družina ima kaj nenavadnega gosta: 45 cm dolgega krokodiljega mladiča, ki so ga nekega jutra našli na vežnem pragu. Zdaj gostitelji prizadevno skrbijo za svojega gosta, ki je iz rodu južnoameriških kajmanov. Kot je znano, dosežejo ti aligatorji do dva metra dolžine.

Zanimivo pri tem je, da doslej niti policiji ne živalskim vrtovom še ni uspelo ugotoviti, kako je prišel mladič na hišni prag sredi Londona, pa tudi prijave, da je komu zmanjkal krokodil, doslej še ni prejela nobena policijska postaja.

Boksarjeva žena ob »stihih« črnih uric...

gumi in se navdušuje za najnovejše ameriške plesne. Vsa njena družina — trije odrasli bratje in 6-letna sestra — se nameravajo izseliti v Kanado, Margaretin ženin pa je iz Kalifornije. Fant bo po vojaški službi študiral za petrolejskega inženirja.

Z odločitvijo za poroko pa se šele začno najrazličnejše težave in birokratske barikade. Nevesta in ženin potrebujeta privoljenje vojaških oblasti. Najprej morata oba izpolniti vprašalne pole, potem pa ju pokličejo v ameriško bolnišnico na zdravniški pregled. Hkrati se vojaško poveljstvo pozanima pri britanskih civilnih oblasteh za nevestino preteklost. Potem prideta ženin in nevesta pred ameriškega vojaškega kurata, ki hoče vedeti med drugim tudi to, ali nima nevesta ali ženin dolgov. Ženin mora imeti v banki vsaj 300 dolarjev prihrankov, če teh ni, ni nič s poroko.

Poveljnik vojaške enote napiše pismeno dovoljenje za poroko svojega rekruta z angleškim de-

Seveda sklepajo ameriški vojniki v evropskih deželah zakonske zveze tudi brez teh ceremonij, težave pa nastanejo takrat, ko skuša žena dobiti vstopno dovoljenje za naselitev v Združenih državah. V takih primerih se začne dolgotrajna procedura, ki traja več ur tudi po dve ali tri leta. Od trenutka prvega srečanja do prevzema vstopnega vizuma mine leto in dan, najlepši pa je trenutek, ko ženin priteče skozi vhodna vrata letalskega oporišča in z listinami v rokah že oddalec pozdravlja čakajočo nevesto.

Za prvi april

Pri blagajniškem okenku banke v ameriškem Louisvillu se je ustavil lastnik čekovnega računa in predložil ček za izplačilo 73 milijonov dolarjev. Vsi bančni nameščenci so planili v krohot. Presenečeni Harold Flysker je še enkrat pogledal ček in opazil velikansko število. Hotel je dvigniti 73 dolarjev, pa so mu objestneži v družbi za 1. april pripisali še šest ničel.

TRGOVEC S ŠUMI

Radijske in televizijske postaje potrebujejo za svoje oddaje najrazličnejše zvoke in šume, ki jih imenujejo strokovnjaki zvočne efekte. Prej so večino takšnih шумov povzročali na umeten način,

zdaj pa jih čedalje bolj nadomestujejo z magnetofonskimi posnetki naravnih шумov.

Američan Charles Michelson se je domislil, da bi se s tem dalo zaslužiti lepe denarce, zato se je lotil trgovine s šumi in je doslej v resnici zaslužil več milijonov. S šumi oskrbuje ameriški radio in televizijo. Njegova zbirka obsega nad deset tisoč plošč, na katerih ima posneto domala vse od zakonskih preprirov do meketanja ovac in ptičjega leta.

Michelsonu se mora deloma zahvaliti za svojo slavo tudi znani filmski igralec in režiser Orson Welles. Michelson je Wellesu pred dvajsetimi leti priskrbel zvoke, ki so prestrašili vso Ameriko in povzročili nekaj smrtnih primerov zaradi strahu. Šlo je za radijsko oddajo z naslovom »Pristanek Marsovcev na zemljo.«

Michelson išče najbolj nenavadne zvoke in glasove na najrazličnejših koncih sveta. Na plošče in magnetofonske trakove snema gozdne požare, gruljenje golobov, posmrkavanje slonov, stopicanje metuljev po travi, smučanje na vodi in še marsikaj podobnega, zatem pa seveda z znatnim dobičkom vse to prodaja radijskim in televizijskim družbam.

Drobne ZANIMIVOSTI

LUTKE NAMESTO STRAZNIKOV

Tudi v Franciji je vsem povojna leta čedalje več prometnih nesreč. Zdaj so Francozi postavili na vseh nevarnejših križiščih namesto stražnikov lutke, ki naj bi vznokice opominjale na prometne predpise.

TIHOTAPCI V UNIFORMAH

Zahodnonemško finančno ministrstvo je nedavno objavilo podatke, da so zahodni vojniki oslepeli nemško državo v minulemu letu za 70 milijonov mark, ker so tihotapili blago, ki je sicer podvrženo visoki carini.

PRVA REKLAMA

Prvo pisano reklamo so imeli v enajstem stoletju pred našim štetjem že v Egiptu. Na ploščicah so ponujali sužnje. Prva tiskana reklama pa je na platnicah knjige, ki je izšla leta 1480 v Strassbourgu.

»Veliki brate« je priletel na pomoč malemu helikopterju, ki je moral zaradi okvare na motorju pristati na pobočju Barcelonette v višini 2500 m. Veliki helikopter znanke »Piasecki H 21« je odpeljal malega, prav kot nese orel mladiča čez skalne grebene.

OBVEZNO SOFIRANJE

V severnoameriški državi Maine so uvedli v vseh šolah kot obvezen predmet sofiranje avtomobilov. Zanimivo je, da je število trčenj pri učencah mnogo nižje kot pri odraslih, saj znaša to razmerje 0,5:10.

NOJEVO PERJE SPET V MODI

Po mnogih letih spet kaže, da se bo ponovila moda, ki so se z njo navduševali naše babice. Nekatera modne hiše propagirajo nojevo perje, pri tem pa nastajajo težave, ker ni več ljudi, ki bi ga znali pripraviti. Francozi iščejo stare delavce za pripravo perja, ki so to delo opravljali še pred letom 1912.

REKORD V MNOGOŽENSTVU

Moški rekord v poligamiji ima neki Sigmund Engel iz Chicaga. Ta mož je sklenil 44 nezakonskih zvez, pri tem pa je svoje jeno osleparil za šest milijonov dolarjev. Ujeli so ga, ko mu je bilo 73 let.

EVROPA SE POGREZA

Ze nekaj let ugotavljajo skandinavski geografi, da se njihove obale počasi pogrezajo, isto pa so ugotovili tudi Nemci za pokrajine ob Severnem morju. Tam je višja vodna gladina v petih letih za centimeter. Hkrati vplivajo geografi, da se višajo afriške obale.

OSEMLETNI MODNI USTVARJALEC

V ženski modi se lahko primeri tole, da postanejo nedolžne risbe otroške domišljije sezonski krik mode. Neka rimska modna hiša je pripravila nove kroje iz tkanin, ki je zanje narisal vzorce — živali, Indijance in otroke — nadarjeni osemletni učence osnovne šole.